Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/1309

2024 5 8

# EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2024/1309

**2024 m. balandžio 29 d.**

**dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/2120 ir panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas)**

**(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([2]),

kadangi:

(1) skaitmeninė ekonomika per pastarąjį dešimtmetį iš esmės pakeitė vidaus rinką. Sąjungos vizija – skaitmeninė ekonomika, teikianti tvarią ekonominę ir socialinę naudą, grindžiama aukštos kokybės, patikimu ir saugiu junglumu visiems ir visur Europoje, įskaitant kaimo, atokius ir retai apgyvendintus regionus, taip pat transporto koridorius. Kokybiška skaitmeninė infrastruktūra, grindžiama itin didelio pralaidumo tinklais (toliau – IDPT), kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972 ([3]) 2 straipsnio 2 punkte, yra beveik visų modernios ir novatoriškos ekonomikos sektorių pagrindas. Naudojantis šia infrastruktūra galima teikti novatoriškas paslaugas, vykdyti efektyvesnę verslo veiklą ir kurti pažangią, tvarią skaitmeninę visuomenę, kartu padedant siekti Sąjungos klimato srities tikslų. Ji yra strategiškai svarbi socialinei ir teritorinei sanglaudai ir apskritai Sąjungos konkurencingumui, atsparumui, skaitmeniniam suverenumui ir skaitmeninei lyderystei. Skaitmenizacija daro didelį poveikį kasdieniam socialiniam, ekonominiam, politiniam ir kultūriniam visų Sąjungos žmonių gyvenimui. Šiuo atžvilgiu ribota prieiga ir nepakankama tinklo plėtra gali pagilinti socialinę nelygybę ir taip sukurti naują skaitmeninę atskirtį tarp žmonių, kurie gali visapusiškai naudotis efektyviu ir saugiu skaitmeniniu junglumu, suteikiančiu jiems galimybę naudotis įvairiomis paslaugomis, ir tų, kurie to daryti negali. Todėl IDPT diegimas kaimo, atokiuose ir retai apgyvendintuose regionuose, taip pat socialiniuose būstuose turėtų būti viešųjų investicinių projektų prioritetas, nes tai yra vienas iš pagrindinių socialinės įtraukties aspektų. Todėl viešojo ir privačiojo sektorių fiziniai ir juridiniai asmenys turėtų turėti galimybę būti skaitmeninės ekonomikos dalyviais;

(2) COVID-19 pandemijos metu sparti technologijų raida ir eksponentinis plačiajuosčio ryšio duomenų srauto augimas tapo dar spartesni ir dar labiau išaugo pažangaus itin didelio pralaidumo junglumo poreikis. Todėl 2010 m. gegužės 19 d. Komisijos komunikate „Skaitmeninė darbotvarkė Europai“ nustatyti tikslai buvo iš esmės pasiekti, tačiau jie taip pat paseno. Namų ūkių, turinčių prieigą prie 30 Mbps spartos interneto, dalis išaugo nuo

([1]) OL C 349, 2023 9 29, p. 116.
([2]) 2024 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimas.
([3]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

58,1 % 2013 m. iki 90 % 2022 m. Vien tik 30 Mbps spartos interneto ryšio prieinamumas jau nebeatitinka ateities poreikių ir nėra suderinamas su naujais Direktyvoje (ES) 2018/1972 nustatytais tikslais užtikrinti junglumą ir plataus masto IDPT prieinamumą. Todėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2022/2481 ([4]) Sąjunga atnaujino iki 2030 m. nustatytus tikslus, siekdama, kad jie geriau atitiktų numatomus junglumo poreikius ateityje, kai visi Europos namų ūkiai turėtų būti įtraukti į gigabitinį tinklą, o visose apgyvendintose vietovėse veiktų naujos kartos belaidžiai sparčiojo ryšio tinklai, kurių veikimo charakteristikos prilygtų bent 5G tinklui;

(3) norint pasiekti tuos tikslus, reikia imtis politikos priemonių, įskaitant tinkamą planavimą, tvirtesnį koordinavimą ir supaprastintų bei racionalizuotų leidimų išdavimo procedūrų nustatymą, kad būtų sumažinta administracinė našta tiek operatoriams, tiek nacionalinėms administracijoms, kuriomis būtų galima paspartinti ir supaprastinti itin didelio pralaidumo fiksuotojo ir belaidžio ryšio tinklų diegimą visoje Sąjungoje bei sumažinti su juo susijusias sąnaudas;

(4) kosmoso ir antžeminės infrastruktūros integravimas yra svarbus junglumo plėtrai ir pasirengimui kitai skaitmeninės infrastruktūros bangai, kad Sąjunga galėtų imtis vadovaujamo vaidmens. Pastarojo meto technikos pažanga sudarė sąlygas atsirasti palydoviniu ryšiu grindžiamoms konsteliacijoms ir palaipsniui pradėti teikti sparčiojo ir palyginti mažos delsos ryšio paslaugas, kad visoje Sąjungoje, įskaitant jos atokiausius regionus ir kaimo, atokias ir retai apgyvendintas vietoves, būtų sudarytos sąlygos junglumui ir padidinta sanglauda. Todėl galima atsižvelgti į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/588 ([5]) numatytus išteklius, visų pirma į galimus būsimos palydovų konsteliacijos komercinės interneto prieigos pajėgumus, visoje Sąjungoje planuojant ir diegiant itin didelio pralaidumo fiksuotojo ir belaidžio ryšio tinklus ir, kai įmanoma, diegiant IDPT. Svarbu pabrėžti, kad palydovinis junglumas taip pat yra susijęs su antžeminiais elementais, kurių diegimą galima palengvinti šiuo reglamentu;

(5) visoje Sąjungoje diegiant IDPT reikia esminių investicijų, kurių didelę dalį sudaro civilinės inžinerijos darbų sąnaudos. Dalijantis fizine infrastruktūra būtų sumažintas brangių civilinės inžinerijos darbų poreikis, o pažangaus plačiajuosčio ryšio diegimas taptų efektyvesnis;

(6) galima sakyti, kad didžioji dalis IDPT diegimo išlaidų susidaro dėl diegimo proceso neefektyvumo, susijusio su: a) esamos pasyviosios infrastruktūros, pavyzdžiui, kanalų, vamzdynų, šulinių, spintų, stulpų, stiebų, antenų įrenginių, bokštų ir kitų atraminių konstrukcijų, naudojimu; b) kliūčių, susijusių su tinklo operatorių arba viešojo sektoriaus institucijų atliekamų civilinės inžinerijos darbų koordinavimu; c) sudėtingų ir ilgų administracinių leidimų išdavimo procedūrų ir d) kliūčių diegiant tinklus pastatuose, dėl kurių atsiranda didelių finansinių trukdžių, ypač kaimo vietovėse;

(7) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/61/ES ([6]), kuri buvo priimta reaguojant į poreikį mažinti plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudas, buvo numatytos, be kita ko, dalijimosi infrastruktūra, civilinės inžinerijos darbų koordinavimo ir administracinės naštos mažinimo priemonės. Siekdama dar labiau palengvinti IDPT, įskaitant šviesolaidinio ryšio ir 5G, diegimą, Europos Vadovų Taryba savo 2020 m. birželio 9 d. išvadose dėl Europos skaitmeninės ateities formavimo paragino parengti papildomų priemonių, skirtų esamiems ir naujiems tinklų diegimo poreikiams patenkinti, rinkinį, be kita ko, peržiūrėti Direktyvą 2014/61/ES;

(8) Direktyvoje 2014/61/ES nustatytos priemonės padėjo sumažinti sparčiųjų elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudas. Tačiau, siekiant dar labiau sumažinti sąnaudas ir paspartinti tinklų diegimą, šios priemonės turėtų būti sugriežtintos ir supaprastintos;

([4]) 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4).

([5]) 2023 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/588, kuriuo nustatoma 2023–2027 m. Sąjungos saugaus junglumo programa (OL L 79, 2023 3 17, p. 1).

([6]) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/61/ES dėl priemonių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti (OL L 155, 2014 5 23, p. 1).

(9) priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti efektyvesnį esamos viešojo ir privačiojo sektorių infrastruktūros naudojimą, sumažinti sąnaudas ir kliūtis, kylančias vykdant naujus civilinės inžinerijos darbus, turėtų labai padėti užtikrinti greitą ir plataus masto IDPT diegimą, be kita ko, kaimo, atokiose arba retai apgyvendintose vietovėse, taip pat transporto koridoriuose. Taikant šias priemones turėtų būti užtikrinama veiksminga konkurencija nedarant neigiamo poveikio esamos infrastruktūros saugai, saugumui ir sklandžiam veikimui arba visuomenės sveikatai ir aplinkai. Reikėtų atsižvelgti į tinkamas metodikas ir mokslinius duomenis;

(10) kai kurios valstybės narės patvirtino priemones, skirtas plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudoms sumažinti, be kita ko, papildydamos Direktyvos 2014/61/ES nuostatas. Tačiau tos priemonės valstybėse narėse vis dar labai skiriasi ir jas taikant Sąjungoje pasiekta skirtingų rezultatų. Išplėtojus kai kurias iš tų priemonių Sąjungoje ir taikant naujas sustiprintas priemones, būtų galima reikšmingai prisidėti prie geresnio bendrosios skaitmeninės rinkos veikimo. Be to, dėl skirtingų norminių reikalavimų ir nenuoseklaus Sąjungos taisyklių įgyvendinimo komunalinių paslaugų įmonėms kartais būna sunku bendradarbiauti. Dėl šių skirtumų naujoms įmonėms, teikiančioms ar turinčioms teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas ar susijusias priemones, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/1972 2 straipsnio 29 punkte (toliau – operatoriai), taip pat gali kilti kliūčių patekti į rinką. Dėl tų skirtumų taip pat gali būti neišnaudojamos naujos verslo galimybės ir trukdoma plėtoti vidaus rinką taip, kad būtų galima naudoti ir diegti IDPT reikalingą fizinę infrastruktūrą. Be to, priemonės, apie kurias pranešama valstybių narių pagal Komisijos rekomendaciją (ES) 2020/1307 ([7]) priimtuose nacionaliniuose veiksmų planuose ir įgyvendinimo ataskaitose, neapima visų Direktyvos 2014/61/ES sričių ir jas taikant negalima nuosekliai ir išsamiai išspręsti visų problemų. Ir visa tai – žinant, kaip svarbu yra imtis veiksmų, apimančių visą diegimo procesą ir visus sektorius, kad poveikis būtų nuoseklus ir reikšmingas. Valstybės narės turėtų būti skatinamos toliau taikyti Rekomendacijoje (ES) 2020/1307 nustatytą geriausią praktiką, kuria sudaromos palankesnės sąlygos įgyvendinti šį reglamentą laikantis minimalaus suderinimo principo;

(11) šiuo reglamentu siekiama sustiprinti ir suderinti visoje Sąjungoje taikomas teises ir pareigas, kad būtų pagreitintas IDPT diegimas ir skirtinguose sektoriuose vykdomos veiklos koordinavimas, įskaitant magistralinius ir naujos kartos belaidžius sparčiojo ryšio tinklus, kurių veikimo charakteristikos prilygtų bent 5G tinklui. Dėl nemažėjančio elektroninių ryšių rinkų susiskaidymo įmonės, teikiančios ar turinčios teisę teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, negali pasiekti masto ekonomijos. Kokybiško junglumo Sąjungoje trūkumas gali vėliau turėti didelį poveikį tarpvalstybinei prekybai ir paslaugų teikimui, nes daugelis paslaugų gali būti teikiamos tik tada, kai tinkamai veikiantis tinklas bus įdiegtas visoje Sąjungoje. Nors šiuo reglamentu užtikrinamos vienodesnės sąlygos, juo valstybėms narėms netrukdoma nustatyti ar išlaikyti Sąjungos teisę atitinkančias nacionalines taisykles, kuriomis skatinama bendrai naudotis esama fizine infrastruktūra arba sudaromos sąlygos veiksmingiau ir sparčiau diegti naują fizinę infrastruktūrą, papildant arba viršijant šiame reglamente nustatytas teises bei pareigas ir pateikiant sprendimus, kaip pasiekti jo tikslus. Pavyzdžiui, valstybės narės galėtų priimti tokias griežtesnes ar išsamesnes taisykles, kad sutrumpintų diegimui reikalingų leidimų išdavimo arba atsisakymo juos išduoti terminus, nustatytų papildomas leidimų išdavimo išimtis, išplėstų civilinės inžinerijos darbų koordinavimo nuostatų taikymą apimant ir privačiai finansuojamus projektus arba reikalautų, kad daugiau informacijos apie fizinę infrastruktūrą ar planuojamus civilinės inžinerijos darbus bendrame informaciniame punkte būtų teikiama elektroniniu formatu, išplėstų nuostatas dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros apimant pastatus, kurie yra privati nuosavybė, taip pat nustatytų papildomas priemones leidimų išdavimo procedūroms paspartinti, jei jos nepažeidžia Sąjungos teisės, įskaitant šio reglamento nuostatas;

(12) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, be kita ko, susijusį su konkrečiomis reguliuojamojo pobūdžio priemonėmis, nustatytomis pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 II dalies II antraštinės dalies II–IV skyrius, Komisijos direktyvą 2002/77/EB ([8]) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2022/2555 ([9]), tų direktyvų nuostatos turėtų būti viršesnės už šį reglamentą. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis nacionalinių reguliavimo institucijų galimybei pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 palikti galioti arba nustatyti priemones, kurios nepatenka į šio reglamento taikymo sritį,

([7]) 2020 m. rugsėjo 18 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/1307 dėl itin didelio pralaidumo tinklų diegimo sąnaudoms mažinti ir savalaikei investicijoms palankiai prieigai prie 5G radijo spektro užtikrinti skirto bendro Sąjungos priemonių rinkinio, kad būtų paskatintas junglumas ir taip paremtas Sąjungos ekonomikos atsigavimas nuo COVID-19 krizės (OL L 305, 2020 9 21, p. 33).

([8]) 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose (OL L 249, 2002 9 17, p. 21).

([9]) 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27, p. 80).

pavyzdžiui, pareigas suteikti prieigą ryšio instaliacijai pastatuose įrengti;

(13) būtų daug efektyviau, jei operatoriai, visų pirma nauji rinkos dalyviai, diegdami IDPT arba susijusias priemones, galėtų pakartotinai naudoti esamą fizinę infrastruktūrą, įskaitant kitų komunalinių paslaugų infrastruktūrą. Tai visų pirmą pasakytina apie vietoves, kuriose nėra tinkamo elektroninių ryšių tinklo arba kuriose įrengti naują fizinę infrastruktūrą gali būti ekonomiškai nepagrįsta. Be to, užtikrinus sektorių sinergijas galima žymiai sumažinti poreikį vykdyti su IDPT diegimu susijusius civilinės inžinerijos darbus. Taip pakartotinai naudojant infrastruktūrą taip pat galima sumažinti su šiais darbais susijusias socialines ir aplinkosaugos sąnaudas, patiriamas, pavyzdžiui, dėl taršos, triukšmo ir eismo spūsčių. Todėl šį reglamentą reikėtų taikyti ne tik operatoriams, bet ir savininkams arba teisių naudotis elektroninių ryšių tinklo elementams įrengti tinkančia plataus masto visuotine fizine infrastruktūra, pavyzdžiui, elektros energijos ir dujų tiekimo, vandentiekio ir nuotekų fiziniais tinklais, taip pat kanalizacijos ir šildymo sistemomis ir transporto paslaugomis, turėtojams. Teisių turėtojų atveju trečiųjų šalių nuosavybės teisės dėl to nepasikeičia arba naudojimasis tokiomis teisėmis nėra ribojamas. Kai taikytina, tuo tikslu taip pat turėtų būti atsižvelgiama į nuomininkų teises;

(14) siekiant gerinti IDPT diegimą vidaus rinkoje, šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos įmonių, teikiančių viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas ar tiekiančių susijusias priemones (įskaitant viešojo sektoriaus įmones), teisės sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, atitinkančiomis įprastą naudojimąsi nuosavybės teisėmis, gauti prieigą prie fizinės infrastruktūros, neatsižvelgiant į jos buvimo vietą. Pareiga suteikti prieigą prie fizinės infrastruktūros turėtų būti daromas poveikis žemės ar pastato, kuriame infrastruktūra yra, savininko teisėms;

(15) visų pirma, atsižvelgiant į sparčią įmonių, kurios visų pirma tiekia susijusias priemones, pavyzdžiui, „bokštų bendrovių“, raidą ir vis svarbesnį jų, kaip prieigos prie fizinės infrastruktūros, tinkamos diegti belaidžių elektroninių ryšių tinklų, pavyzdžiui, 5G, elementus, teikėjų vaidmenį, termino „tinklo operatorius“ apibrėžtis turėtų būti išplėsta ir apimti ne tik įmones, teikiančias ar turinčias teisę teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, ir kitų rūšių tinklų, pavyzdžiui, transporto, dujų arba elektros energijos tinklų, operatorius, bet ir susijusias priemones tiekiančias įmones, kurioms tokiu būdu būtų taikomos visos šiame reglamente nustatytos pareigos ir privalumai, išskyrus nuostatas dėl fizinės pastato infrastruktūros ir prieigos. Siekiant užtikrinti paslaugų tęstinumą ir planuojamo susijusių priemonių diegimo nuspėjamumą, juridiniai asmenys, kurie daugiausia veikia kaip žemės nuomininkai arba teisių (išskyrus nuosavybės teises) į žemę, kurioje planuojama įrengti priemones arba jos buvo įrengtos ketinant įdiegti IDPT elementus, turėtojai arba kurie žemės savininkų vardu valdo nuomos sutartis ir operatoriai turėtų sąžiningai derėtis dėl prieigos prie žemės ir informuoti nacionalines reguliavimo institucijas apie savo susitarimus, be kita ko, dėl kainos, kuri, kai tinkama, turėtų atspindėti rinkos sąlygas. Siekdamos palengvinti tokias derybas, valstybės narės galėtų pateikti gaires, visų pirma dėl galimybės naudotis žeme kainos;

(16) valstybės narės turėtų galėti išplėsti šiame reglamente nustatytas pareigas, kad jos būtų taikomos ir įstaigoms, kurios nepatenka į jo taikymo sritį, pavyzdžiui, pagal įstatymą juridinio asmens statuso neturintiems organizaciniams vienetams, kurie turi teisinį veiksnumą ir gali pilnavertiškai dalyvauti ekonominiuose sandoriuose, arba įmonėms, sudariusioms koncesijos sutartis su viešosiomis įstaigomis;

(17) atsižvelgiant į nedidelį tinklo fizinės infrastruktūros diferenciacijos lygį, šioje infrastruktūroje dažnai gali būti įmanoma įrengti įvairius elektroninių ryšių tinklo elementus, nedarant poveikio pagrindinei teikiamai paslaugai ir patiriant minimalias pritaikymo sąnaudas. Šie elementai, be kita ko, yra ir elementai, kuriais galima užtikrinti ne mažesnės kaip 100 Mbps spartos plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugas, laikantis technologinio neutralumo principo. Todėl fizinę infrastruktūrą, kurioje ketinama įrengti tik kitus tinklo elementus, bet kuri pati netampa aktyviuoju tinklo elementu , iš esmės galima naudoti elektroninių ryšių kabeliams, įrangai arba bet kuriam kitam elektroninių ryšių tinklų elementui įrengti, neatsižvelgiant į faktinį jos naudojimą arba į tai, kam ji priklauso, saugumo problemas ar infrastruktūros savininko būsimus verslo interesus. Fizinė viešųjų elektroninių ryšių tinklų infrastruktūra iš esmės gali būti naudojama ir kitų tinklų elementams įrengti. Todėl atitinkamais atvejais viešųjų elektroninių ryšių tinklų operatoriai turėtų galėti suteikti prieigą prie savo tinklų kitiems tinklams įrengti. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti oficialius administracinius šių prašymų suteikti prieigą reikalavimus, pavyzdžiui, tokių

prašymų formą, sutarties projektą arba IDPT įrengimo projekto šabloną. Nedarant poveikio veikimui konkretaus bendro intereso, susijusio su pagrindinės paslaugos teikimu, labui tuo pat metu reikėtų skatinti visų tinklo operatorių veiklos sinergijas, siekiant padėti įgyvendinti Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytus skaitmeninius tikslus;

(18) tais atvejais, kai nedaroma pagrįsta išimtis, viešojo sektoriaus institucijoms priklausančiuose arba jų kontroliuojamuose fizinės infrastruktūros elementuose, be kita ko, kai juos valdo bet koks subjektas, kuriam pavesta vykdyti užduotis tų viešojo sektoriaus institucijų vardu, net jei jie nėra tinklo dalis, taip pat gali būti įrengiami elektroninių ryšių tinklų elementai ir tokiais atvejais jie turėtų būti padaromi prieinamais, kad būtų galima lengviau įdiegti IDPT, visų pirma belaidžio ryšio tinklų, elementus. Tokie fizinės infrastruktūros elementai yra pastatai, įskaitant pastatų stogus ir fasadų dalis, įvadai į pastatus ir bet koks kitas turtas, įskaitant tokius gatvės įrenginius kaip apšvietimo stulpai, gatvių ženklai, šviesoforai, informacinės lentos ir kelių mokesčių rinkimo stočių konstrukcijos, taip pat autobusų bei tramvajų stotelės, metro bei geležinkelio stotys ir tuneliai. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su regionų ir vietos valdžios institucijomis, turi nustatyti fizinės infrastruktūros, kuri jų teritorijose priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojama, kategorijas, kai tos infrastruktūros atžvilgiu negali būti taikomos pareigos suteikti prieigą dėl, pavyzdžiui, jų architektūrinės, istorinės, religinės ar aplinkosauginės vertės, nacionalinio saugumo ar kelių eismo saugumo priežasčių. Siekiant užsitikrinti visuomenės pritarimą ir tvarų diegimą, IDPT tinklo elementai turėtų daryti kuo mažesnį vizualinį poveikį;

(19) viena vertus, ištisos vietovės, ypač kaimo regionuose, galėtų likti be junglumo, nes viešojo sektoriaus infrastruktūra neleidžia įrengti IDPT elementų arba nėra tam tinkama. Kita vertus, yra komercinių pastatų, kurie yra vienintelė alternatyva tokiems elementams įrengti. Siekiant užtikrinti junglumą atokiose ir retai apgyvendintose vietovėse ir panaikinti skaitmeninės aprėpties atotrūkį tarp kaimo ir miesto vietovių, kartu kuo mažiau kišantis į privačiąją nuosavybę, kai nėra alternatyvos IDPT plėtojimui atitinkamoje vietovėje, valstybės narės galėtų nustatyti, kad, jei tenkinamos tam tikros konkrečios sąlygos, kaimo ar atokiose vietovėse esančių privačių komercinių pastatų savininkai operatoriams turėtų suteikti prieigą prie tokių pastatų sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis ir rinkos sąlygas atitinkančiomis kainomis. Ši pareiga būtų taikoma tik jei tenkinamos visos šios sąlygos: atitinkamoje vietovėje nėra kito tokios pačios rūšies IDPT (fiksuotojo ar judriojo ryšio), kaip tas, kurį prieigos prašytojas ketina diegti, ir, remiantis per bendrą informacinį punktą surinkta informacija, turima prašymo pateikimo dieną, nėra ankstesnio plano tokį tinklą įdiegti; atitinkamoje vietovėje nėra nuosavybės teise tinklo operatoriams arba viešojo sektoriaus institucijoms priklausančios arba jų kontroliuojamos esamos fizinės infrastruktūros, kuri būtų techniškai tinkama IDPT elementams įrengti;

(20) šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis jokioms specialioms apsaugos priemonėms, kurios turi būti taikomos siekiant užtikrinti nacionalinį saugumą, saugą ir visuomenės sveikatą, tinklų, visų pirma ypatingos svarbos infrastruktūros, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, saugumą ir vientisumą ir užtikrinti, kad nebūtų daromas poveikis pagrindinei tinklo operatoriaus ar viešojo sektoriaus institucijos teikiamai paslaugai, visų pirma tinklų, kurie yra naudojami žmonėms vartoti skirtam vandeniui tiekti, atveju. Tačiau bendrosios nacionalinės teisės aktų taisyklės, pagal kurias tinklo operatoriams draudžiama derėtis dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros su įmonėmis, teikiančiomis ar turinčiomis teisę teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas arba tiekti susijusias priemones, galėtų trukdyti sukurti prieigos prie fizinės infrastruktūros rinką. Todėl tokios bendrosios taisyklės turėtų būti panaikintos. Be to, šiame reglamente nustatytos priemonės neturėtų kliudyti valstybėms narėms skatinti komunalinių paslaugų sektoriaus operatorius suteikti prieigą prie infrastruktūros, kai apskaičiuojant galutiniam naudotojui nustatomus jų pagrindinės veiklos arba veiklų tarifus neįtraukiamos pajamos, gaunamos už prieigos prie jų fizinės infrastruktūros suteikimą, pagal taikytiną Sąjungos teisę;

(21) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir išvengti neproporcingos naštos tinklo operatoriams, kuri gali atsirasti tuo pačiu metu taikant du skirtingus prieigos prie tos pačios fizinės infrastruktūros režimus, fizinei infrastruktūrai, kuriai taikomos nacionalinių reguliavimo institucijų pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 nustatytos pareigos suteikti prieigą arba pareigos suteikti prieigą, atsirandančios taikant Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, šiame reglamente nustatytos pareigos suteikti prieigą neturėtų būti taikomos tol, kol galioja tokios minėtos pareigos suteikti prieigą. Tačiau šis reglamentas turėtų būti taikomas tais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija nustato pareigą

suteikti prieigą pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, dėl kurios apribojamas galimas atitinkamos fizinės infrastruktūros naudojimas. Pavyzdžiui, taip gali nutikti, kai operatorius, planuojantis prijungti bazines stotis, paprašo suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros, kurios atžvilgiu pareigos suteikti prieigą nustatytos didmeninių specialiųjų pajėgumų rinkoje, kaip tai suprantama Komisijos rekomendacijoje (ES) 2020/2245 ([10]);

(22) siekiant užtikrinti proporcingumą ir išsaugoti investicijų paskatas, tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija turėtų turėti teisę dėl objektyvių ir pateisinamų priežasčių atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros. Visų pirma, fizinė infrastruktūra, prie kurios buvo paprašyta prieigos, galėtų būti techniškai netinkama dėl konkrečių aplinkybių arba dėl atitinkamu metu turimos vietos trūkumo arba dėl būsimų vietos poreikių, kurie yra pakankamai įrodyti, pavyzdžiui, viešai paskelbus investicijų planus. Siekiant išvengti galimo konkurencijos iškraipymo arba galimo piktnaudžiavimo atsisakymo suteikti prieigą sąlygomis, visi tokie atsisakymai turėtų būti tinkamai pateisinami ir pagrindžiami objektyviomis bei išsamiomis priežastimis. Pavyzdžiui, tokios priežastys nebūtų laikomos objektyviomis, jeigu įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, įdiegė fizinę infrastruktūrą suderinusi civilinės inžinerijos darbus su tinklo operatoriumi, kuris nėra elektroninių ryšių tinklo operatorius, ir atsisako suteikti prieigą dėl to, kad, jos teigimu, trūksta turimos vietos IDPT elementams įrengti, o taip nutiko dėl jos kontroliuojamos įmonės priimtų sprendimų. Tokiu atveju, jeigu vietovėje, kuri yra galimai susijusi su prašymu suteikti prieigą, nėra kito IDPT, galėtų atsirasti konkurencijos iškraipymas. Panašiai, konkrečiomis aplinkybėmis dalijantis infrastruktūra galėtų kilti pavojus saugai arba visuomenės sveikatai, tinklo, įskaitant ypatingos svarbos infrastruktūros, vientisumui ir saugumui arba galėtų kilti grėsmė paslaugų, kurios pirmiausia teikiamos naudojantis ta pačia infrastruktūra, teikimui. Be to, tais atvejais, kai tinklo operatorius jau suteikia pasyviąją didmeninę fizinę prieigą prie elektroninių ryšių tinklų ir ji atitiktų prieigos prašytojo poreikius, pavyzdžiui, nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas arba šviesolaidžio skaidulų atskyrimą, prieiga prie pagrindinės fizinės infrastruktūros galėtų daryti nepalankų ekonominį poveikį jo verslo modeliui, visų pirma operatorių, veikiančių tik didmeninės prekybos rinkoje, atveju, ir jo paskatoms investuoti ir tokiu būdu sudaryti kliūčių IDPT sparčiai diegti kaimo ir atokiose vietovėse. Šis reglamentas neužkerta kelio valstybėms narėms apriboti sąlygas, kuriomis galima atsisakyti suteikti prieigą kaip alternatyvą siūlant nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas arba šviesolaidžio skaidulų atskyrimą, kai tokie produktai atitinkamoje rinkoje nebūtų tinkama alternatyvi pasyviosios didmeninės fizinės prieigos prie elektroninių ryšių tinklų priemonė. Reikėtų vengti neveiksmingo IDPT elementų dubliavimo, dėl kurio kyla pavojus pradinėms investicijoms ir investicijų planams, visų pirma kaimo vietovėse, kuriose daugiau nei vienas IDPT vienoje vietovėje galėtų būti ekonomiškai neperspektyvus, nedarant poveikio Direktyvai 2002/77/EB, su sąlyga, kad tokio sprendimo rezultatas ir toliau atitiktų vienodo požiūrio principą. Vertinant tokių alternatyvių didmeninės fizinės prieigos priemonių sąlygų teisingumą ir pagrįstumą, reikėtų atsižvelgti, *inter alia*, į prieigą suteikiančios įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pagrindinį verslo modelį, į būtinybę išvengti to, kad bet kurios didelę įtaką rinkoje turinčios (jei turi) šalies įtaka dar labiau nepadidėtų, ir į tai, ar prieigos teikėjas jungia ar sieja prieigą su paslaugomis, kurios nėra absoliučiai būtinos;

(23) siekiant išsaugoti investavimo paskatas ir išvengti neigiamo ir nenumatyto ekonominio poveikio įmonės pradininkės diegiant į patalpas įvesto šviesolaidinio ryšio tinklus verslo modeliui, ypač kaimo vietovėse, valstybės narės galėtų nustatyti (jei panašus atsisakymo pagrindas jau taikytas nacionalinėje teisėje laikantis Sąjungos teisės), kad tais atvejais, kai įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, siekia prieigos prie vienintelio šviesolaidinio ryšio tinklo, esančio jos tikslinėje aprėpties teritorijoje, prieigos teikėjas galėtų atsisakyti suteikti prieigą prie savo fizinės infrastruktūros, jei jis sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis suteikia tinkamas alternatyvias aktyviosios didmeninės prieigos priemones, tinkamas IDPT diegti. Tokia aktyvioji didmeninė prieiga turėtų užtikrinti, kad prašantysis operatorius galėtų naudotis IDPT ir galėtų teikti IDPT būdingos kokybės ir charakteristikų paslaugas, kurios yra panašios į pasyviąją prieigą, pavyzdžiui, nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas arba šviesolaidžio skaidulų atskyrimą, kiek tai susiję su galimybėmis užtikrinti paslaugų kokybę ar charakteristikas. Be to, tos tinkamos alternatyvios aktyviosios didmeninės prieigos priemonės turėtų būti teikiamos nediskriminuojant ir

([10]) 2020 m. gruodžio 18 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/2245 dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (C(2020) 8750, 2020 12 18) (OL L 439, 2020 12 29, p. 23).

atvirai. Tuo tikslu operatorius, teikiantis prieigą kitiems operatoriams, turėtų taikyti lygiavertes sąlygas lygiavertėmis aplinkybėmis ir kitiems operatoriams turėtų teikti paslaugas ir informaciją tokiomis pačiomis sąlygomis ir tokios pat kokybės, kokias jis užtikrina savo arba savo patronuojamųjų įmonių ar partnerių paslaugų atžvilgiu, kad visiems operatoriams, įskaitant paslaugų teikėją, būtų užtikrintas vienodas požiūris ir vienodos galimybės;

(24) siekiant palengvinti pakartotinį esamos fizinės infrastruktūros naudojimą, tais atvejais, kai operatoriai prašo prieigos konkrečioje teritorijoje, tinklo operatoriai ir fizinę infrastruktūrą nuosavybės teise valdančios arba kontroliuojančios viešojo sektoriaus institucijos turėtų pateikti pasiūlymą dėl pasidalijamojo jų įrenginių naudojimo sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant kainą, nebent dėl objektyvių ir pateisinamų priežasčių prieigą suteikti atsisakoma. Taip pat turėtų būti reikalaujama, kad viešojo sektoriaus institucijos siūlytų prieigą nediskriminacinėmis sąlygomis. Priklausomai nuo aplinkybių, tokios prieigos suteikimo sąlygoms įtakos gali turėti keli veiksniai. Tokie veiksniai, be kita ko, yra šie: a) bet kokios prevencinės saugumo priemonės, kurias reikia patvirtinti, kad būtų apribotas neigiamas poveikis tinklo saugai, saugumui ir vientisumui; b) bet kokie specialūs susitarimai dėl atsakomybės žalos atveju; c) bet kokios viešosios subsidijos, suteiktos infrastruktūrai statyti, panaudojimas, įskaitant su subsidija susijusias arba laikantis Sąjungos teisės pagal nacionalinę teisę numatytas specialiąsias sąlygas; d) gebėjimas suteikti arba pateikti infrastruktūros pajėgumus, kad būtų įvykdytos viešųjų paslaugų teikimo pareigos, ir e) bet kokie su nacionalinėmis nuostatomis susiję apribojimai, kuriais siekiama apsaugoti aplinką, be kita ko, kuo labiau sumažinant vizualinį poveikį infrastruktūrai siekiant užsitikrinti visuomenės pritarimą, ir visuomenės sveikatą, užtikrinti visuomenės saugumą arba įgyvendinti miestų ir kaimų planavimo tikslus;

(25) investicijomis į fizinę viešųjų elektroninių ryšių tinklų infrastruktūrą arba susijusias priemones turėtų būti tiesiogiai prisidedama siekiant Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytų tikslų ir turėtų būti vengiama oportunistinio elgesio. Kadangi tinklo operatoriams, įskaitant operatorius ir komunalinių paslaugų įmones, ir viešojo sektoriaus institucijas, nustatomos pareigos suteikti prieigą, kriterijai, skirti nustatyti sąžiningas ir pagrįstas kainas ir išvengti pernelyg didelių kainų, turėtų būti tokie, kad būtų atsižvelgiama į skirtingą jų padėtį ir verslo modelius. Pavyzdžiui, visiems prieigos teikėjams turėtų būti suteikiama sąžininga galimybė susigrąžinti išlaidas, kurias jie patiria, kad suteiktų prieigą prie savo fizinės infrastruktūros, taip pat visas papildomas techninės priežiūros ir pritaikymo išlaidas, atsirandančias suteikiant prieigą prie tokios infrastruktūros. Visų pirma, nustatant bet kokią operatorių, įskaitant įmones, teikiančias arba turinčias teisę teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas arba tik susijusias priemones, pareigą suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros arba koordinuoti civilinės inžinerijos darbus, reikėtų atidžiai atsižvelgti į tam tikrus veiksnius, pavyzdžiui, tų investicijų ekonominį gyvybingumą remiantis jų rizikos profiliu, taip pat į poreikį gauti teisingą tų investicijų grąžą ir investicijų grąžos tvarkaraštį. Galiausiai, nustatant prieigos kainas turėtų būti užtikrinta, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į skirtingus tų operatorių, kurie pirmiausia teikia susijusias priemones ir siūlo fizinę prieigą daugiau nei vienam viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugų teikėjui, verslo modelius, atsižvelgiant į atitinkamas Komisijos gaires. Tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms, valdančioms arba kontroliuojančioms fizinę infrastruktūrą, nustatant kainas ir sąlygas, prieigos teikėjai arba ginčų sprendimo įstaigos galėtų naudoti tam tikras galiojančias sutartis ir komercines sąlygas, dėl kurių susitarė prieigos prašytojai ir prieigos teikėjai, kaip lyginamąjį kriterijų, kad nustatytų, ar kainos ir sąlygos yra sąžiningos ir pagrįstos, nes jos atspindi rinkos kainas ir sąlygas sutarties sudarymo metu. Tai neturėtų daryti poveikio ginčų sprendimo įstaigų vertinimui – jos gali laikyti, *inter alia*, kad šalių pateiktos sutartys neatitinka šiame reglamente nustatytų kainos nustatymo kriterijų;

(26) viešojo sektoriaus institucijos, valdančios arba kontroliuojančios fizinę infrastruktūrą, gali neturėti pakankamai išteklių, patirties arba reikalingų techninių žinių, kuriais remdamosi jos galėtų derėtis su operatoriais dėl prieigos. Siekiant palengvinti prieigą prie šių viešojo sektoriaus institucijų fizinės infrastruktūros, galėtų būti paskirta įstaiga, kuri koordinuotų prašymus suteikti prieigą, teiktų teisinio ir techninio pobūdžio konsultacijas derantis dėl prieigos sąlygų bei naudodama bendrą informacinį punktą teiktų atitinkamą informaciją apie tokią fizinę infrastruktūrą. Ši koordinavimo įstaiga taip pat galėtų padėti viešojo sektoriaus institucijoms rengti pavyzdines sutartis ir stebėti prašymų suteikti prieigą nagrinėjimo proceso rezultatus ir trukmę. Ši įstaiga taip pat galėtų teikti pagalbą kilus ginčams dėl prieigos prie viešojo sektoriaus institucijų valdomos arba kontroliuojamos fizinės infrastruktūros;

(27) siekdama užtikrinti valstybių narių požiūrių nuoseklumą, kartu atsižvelgdama į skirtingas aplinkybes valstybėse narėse, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC), galėtų pateikti gaires dėl nuostatų, susijusių su prieiga prie fizinės infrastruktūros, taikymo, įskaitant sąžiningų ir pagrįstų sąlygų taikymą, bet tuo neapsiribojant. Rengiant gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių, nacionalinių institucijų ir nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų nuomonę, siekiant kiek įmanoma užtikrinti, kad tokiomis gairėmis nebūtų pažeidžiami nusistovėję principai, kad jos atitiktų nacionalinių ginčų sprendimo institucijų procedūrines taisykles ir nekenktų tolesniam IDPT diegimui. Gairėse galėtų būti atsižvelgiama į tinklo operatorių ypatumus ir jų verslo modelius;

(28) operatoriai turėtų turėti galimybę pateikę prašymą gauti būtiniausią informaciją apie fizinę infrastruktūrą ir planuojamus civilinės inžinerijos darbus jos diegimo teritorijoje. Tokiu būdu operatoriai galės efektyviai planuoti IDPT diegimą ir užtikrinti veiksmingiausią esamos fizinės infrastruktūros, tinkamos tokiems tinklams diegti, ir planuojamų civilinės inžinerijos darbų panaudojimą. Tokia būtiniausia informacija yra būtina sąlyga siekiant įvertinti esamos fizinės infrastruktūros panaudojimo arba planuojamų civilinės inžinerijos darbų koordinavimo tam tikroje teritorijoje potencialą, taip pat sumažinti žalą bet kuriai esamai fizinei infrastruktūrai. Atsižvelgiant į šiuose procesuose dalyvaujančių suinteresuotųjų šalių, susijusių su atitinkamai valstybinėmis arba privačiomis lėšomis finansuojamais civilinės inžinerijos darbais, taip pat esama arba planuojama fizine infrastruktūra, skaičių ir siekiant palengvinti prieigą prie tos informacijos įvairiuose sektoriuose ir valstybėse, tinklų operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kuriems taikomos skaidrumo pareigos, turėtų nedelsiant laikydamiesi termino per bendrą informacinį punktą pateikti tokią naujausią būtiniausią informaciją. Taip bus supaprastintas prašymų gauti tokią informaciją tvarkymas, o operatoriai galės išreikšti savo susidomėjimą pasinaudoti prieiga prie fizinės infrastruktūros arba koordinuoti civilinės inžinerijos darbus tais atvejais, kai labai svarbu laikytis terminų. Būtiniausia informacija apie planuojamus civilinės inžinerijos darbus turėtų būti teikiama per bendrą informacinį punktą iš karto, kai tik atitinkamas tinklo operatorius informaciją gauna, ir bet kuriuo atveju bei tuomet, kai reikalingi leidimai, ne vėliau kaip likus dviem mėnesiams iki pirmos paraiškos išduoti leidimą pateikimo kompetentingoms institucijoms. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kuriems taikomos skaidrumo pareigos, galėtų aktyviai ir savanoriškai teikti išsamesnę būtiniausią informaciją įtraukdami papildomų elementų, pavyzdžiui, esamos fizinės infrastruktūros atveju informaciją apie fizinės infrastruktūros naudojimo lygį, jei jos yra, arba orientacinę informaciją apie galimybę naudotis nenaudojamomis šviesolaidžio skaidulomis;

(29) būtiniausia informacija turėtų būti nedelsiant proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis pateikiama per bendrą informacinį punktą, kad operatoriai galėtų pateikti prašymus suteikti informaciją. Bendras informacinis punktas galėtų būti elektroniniu formatu pateikiamos informacijos saugykla, kurioje būtų galima gauti arba pateikti informaciją ir pateikti prašymus internetu, naudojant skaitmenines priemones, kaip antai tinklalapius, skaitmenines taikomąsias programas ir skaitmenines platformas. Teikiama informacija gali būti ribojama siekiant užtikrinti tinklo, visų pirma ypatingos svarbos infrastruktūros, saugumą ir vientisumą, nacionalinį saugumą arba siekiant apsaugoti teisėtas veiklos ir verslo paslaptis. Bendrame informaciniame punkte nebūtina saugoti informacijos, jeigu jame užtikrinamos jungtys su kitomis skaitmeninėmis priemonėmis, kaip antai interneto portalais, skaitmeninėmis platformomis, duomenų bazėmis ar skaitmeninėmis taikomosiomis programomis, kuriose saugoma informacija. Todėl galima numatyti skirtingus bendro informacinio punkto modelius. Bendrame informaciniame punkte gali būti naudojamos papildomos funkcijos, kaip antai galimybė gauti papildomos informacijos arba pagalbos prašant suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros arba prašant koordinuoti civilinės inžinerijos darbus;

(30) be to, jeigu prašymas pagrįstas, ypač jeigu to reikia siekiant dalytis egzistuojančia fizine infrastruktūra arba koordinuoti civilinės inžinerijos darbus, operatoriams turėtų būti suteikiama galimybė atlikti apžiūras vietoje ir prašyti informacijos apie planuojamus civilinės inžinerijos darbus skaidriomis, proporcingomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis ir nedarant poveikio apsaugos priemonėms, priimtoms tinklo saugumui ir vientisumui užtikrinti, taip pat konfidencialumui ir veiklos bei verslo paslaptims apsaugoti;

(31) turėtų būti skatinamas didesnis planuojamų civilinės inžinerijos darbų skaidrumas naudojant bendrus informacinius punktus. Tai būtų galima padaryti nurodant operatoriams, kur galima gauti tokios informacijos, kai jos turima. Skaidrumas taip pat galėtų būti užtikrinamas nustatant, kad paraiškos išduoti leidimus galėtų būti teikiamos tik po to, kai bendrame informaciniame punkte pirmiausia paskelbiama informacija apie planuojamus civilinės inžinerijos darbus;

(32) dėl to, kad valstybėms narėms paliekama veiksmų laisvė paskirstyti bendrų informacinių punktų funkcijas daugiau nei vienai kompetentingai institucijai, neturėtų būti daromas poveikis jų gebėjimui veiksmingai atlikti tas funkcijas. Jeigu valstybėje narėje įsteigiamas daugiau nei vienas bendras informacinis punktas, pasitelkiant bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos tašką, kuriame naudojama bendra naudotojo sąsaja, turėtų būti užtikrinama, kad elektroninėmis priemonėmis būtų galima sklandžiai pasiekti visus bendrus informacinius punktus. Bendras informacinis punktas turėtų būti visiškai skaitmenizuotas ir jame turėtų būti galima lengvai naudotis atitinkamomis skaitmeninėmis priemonėmis. Tokiu būdu tinklų operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos galės naudotis savo teisėmis ir laikytis šiame reglamente nustatytų pareigų; tai apima greitą prieigą prie būtiniausios informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą ir planuojamus civilinės inžinerijos darbus, elektronines administracines leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo procedūras bei informacijos apie taikytinas sąlygas ir procedūras. Kartu su ta būtiniausia informacija bendrame informaciniame punkte turėtų būti suteikiama prieiga prie geografiškai susietos informacijos apie esamos fizinės infrastruktūros ir planuojamų civilinės inžinerijos darbų vietą. Siekdamos palengvinti tokią prieigą, valstybės narės turėtų teikti automatizuotas skaitmenines priemones, kurias naudojant būtų galima pateikti geografiškai susietą informaciją, ir konvertavimo į palaikomus duomenų formatus priemones. Tokios priemonės galėtų būti teikiamos tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms, atsakingoms už tos informacijos teikimą per bendrą informacinį punktą. Be to, tais atvejais, kai geografiškai susieti vietos duomenys gali būti pasiekiami naudojant kitas skaitmenines priemones, kaip antai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB ([11]) sukurtą INSPIRE geoportalą, bendrame informaciniame punkte galėtų būti suteikiama patogi prieiga prie tos informacijos;

(33) siekiant užtikrinti proporcingumą ir saugumą, reikalavimas teikti informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą per bendrą informacinį punktą gali būti netaikomas dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių gali būti pateisinamas atsisakymas patenkinti prieigos prašymą. Be to, informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą teikimas per bendrą informacinį punktą labai konkrečiais atvejais tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms gali būti apsunkinantis arba neproporcingas. Taip gali nutikti, pavyzdžiui, kai dar nėra atitinkamo turto planų ir kai juos parengti būtų labai brangu arba kai tikimasi, kad prašymų suteikti prieigą tam tikrose valstybės narės vietovėse arba tam tikros konkrečios fizinės infrastruktūros atžvilgiu bus labai nedaug. Kai paaiškėja, kad remiantis sąnaudų ir naudos analize informacijos teikimas būtų neproporcingas, tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos neturėtų būti įpareigojami teikti tokią informaciją. Valstybės narės turėtų atlikti tokią sąnaudų ir naudos analizę pasikonsultavusios su suinteresuotaisiais subjektais dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros poreikio, ir ši analizė turėtų būti reguliariai atnaujinama. Konsultacijų procesas ir jo rezultatai turėtų būti viešai skelbiami per bendrą informacinį punktą;

(34) siekiant užtikrinti nuoseklumą, kompetentingos institucijos, vykdančios bendro informacinio punkto funkcijas, nacionalinės reguliavimo institucijos, vykdančios savo užduotis pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, arba kitos kompetentingos institucijos, kaip antai nacionalinės, regioninės arba vietos institucijos, atsakingos atitinkamai už kadastro duomenis arba Direktyvos 2007/2/EB įgyvendinimą, turėtų konsultuotis ir bendradarbiauti tarpusavyje. Tokio bendradarbiavimo tikslas turėtų būti kuo labiau sumažinti tinklo operatorių ir viešojo sektoriaus institucijų, įskaitant didelę įtaką rinkoje turinčias įmones (didelę įtaką rinkoje turinčius operatorius), pastangas laikytis skaidrumo pareigų siekiant, kad būtų prieinama informacija apie jų fizinę infrastruktūrą. Tais atvejais, kai reikalingas kitoks duomenų, susijusių su didelę įtaką rinkoje turinčio operatoriaus fizine infrastruktūra, rinkinys, dėl tokio bendradarbiavimo turėtų būti sukuriami naudingi su didele įtaka rinkoje susijusios duomenų bazės ir bendro informacinio punkto ryšiai ir sinergija bei proporcinga bendra duomenų rinkimo ir duomenų teikimo praktika, kurią taikant būtų galima pasiekti lengvai palyginamų rezultatų. Bendradarbiaujant taip pat turėtų būti siekiama palengvinti prieigą prie informacijos apie fizinę infrastruktūrą, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes. Jeigu reguliuojamosios pareigos pakeičiamos arba panaikinamos, šalys, kurioms tai yra aktualu, turėtų galėti susitarti dėl geriausių sprendimų, kaip pritaikyti fizinės infrastruktūros duomenų rinkimo ir teikimo procesus prie naujai taikytinų reguliavimo reikalavimų;

(35) valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kad pareiga užtikrinti civilinės inžinerijos darbų koordinavimo skaidrumą netaikoma su nacionaline ypatingos svarbos infrastruktūra susijusių civilinės inžinerijos darbų rūšims arba dėl valstybių narių nustatytų nacionalinio saugumo priežasčių. Viešojo sektoriaus institucijos, valdančios arba kontroliuojančios fizinę infrastruktūrą, ir tinklo operatoriai turėtų galėti nuspręsti, kad pareiga užtikrinti civilinės inžinerijos darbų koordinavimo skaidrumą netaikoma nedidelės apimties civilinės inžinerijos darbams, taip pat dėl valstybių narių nustatytų ekstremaliųjų situacijų priežasčių. Taip galėtų būti civilinės inžinerijos darbų, būtinų siekiant užtikrinti inžinerinių statinių ir su jais susijusių įrenginių saugą arba juos nugriauti, kai dėl jų būklės,

([11]) 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

blogėjančios dėl destruktyvių gamtos arba žmogaus veiklos veiksnių, kyla pavojus visuomenei, atveju. Dėl skaidrumo priežasčių valstybės narės turėtų pranešti apie civilinės inžinerijos darbų, kurie turi būti vykdomi tokiomis aplinkybėmis, rūšis per bendrą informacinį punktą;

(36) siekiant užtikrinti, kad būtų galima sutaupyti daug lėšų ir sumažinti nepatogumus vietovėje, kurioje diegiami nauji elektroninių ryšių tinklai, turėtų būti draudžiama taikyti reguliavimo apribojimus, kuriais paprastai užkertamas kelias tinklo operatorių deryboms dėl susitarimų dėl civilinės inžinerijos darbų koordinavimo diegiant IDPT. Viešosiomis lėšomis nefinansuojamų civilinės inžinerijos darbų atveju šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis tinklo operatorių galimybei sudaryti civilinės inžinerijos darbų koordinavimo susitarimus pagal jų pačių investicinius ir verslo planus ir jų pageidaujamą tvarkaraštį;

(37) valstybės narės turėtų kuo labiau padidinti civilinės inžinerijos darbų, visiškai arba iš dalies finansuojamų viešojo sektoriaus lėšomis, rezultatus, išnaudodamos teigiamą išorės veiksnių poveikį tiems darbams įvairiuose sektoriuose ir užtikrindamos lygias galimybes dalytis turima ir planuojama fizine infrastruktūra IDPT įdiegti. Neturėtų būti daromas neigiamas poveikis viešojo sektoriaus lėšomis finansuojamų civilinės inžinerijos darbų pagrindiniam tikslui. Tačiau susijusius civilinės inžinerijos darbus tiesiogiai ar netiesiogiai, pavyzdžiui, per subrangovą, vykdantis tinklo operatorius proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis turėtų patenkinti laiku pateiktus pagrįstus prašymus koordinuoti IDPT elementų diegimą. Pavyzdžiui, prašymą pateikęs operatorius turėtų padengti bet kokias papildomas išlaidas, be kita ko, patirtas dėl vėlavimų, ir užtikrinti, kad pradiniai planai būtų kuo mažiau keičiami. Tokios nuostatos neturėtų daryti poveikio valstybių narių teisei rezervuoti elektroninių ryšių tinklų pajėgumus netgi nesant specialių prašymų. Valstybės narės taip galėtų patenkinti būsimą fizinės infrastruktūros paklausą, kad būtų kuo labiau padidinta civilinės inžinerijos darbų vertė, arba priimti priemones, kuriomis suteikiamos panašios teisės kitų rūšių tinklų, pavyzdžiui, transporto, dujų ar elektros energijos, operatoriams koordinuoti civilinės inžinerijos darbus;

(38) kai kuriais atvejais, ypač diegimo darbus vykdant kaimo, atokiose arba retai apgyvendintose vietovėse, dėl pareigos koordinuoti civilinės inžinerijos darbus gali kilti grėsmė tokio diegimo finansiniam gyvybingumui ir galiausiai gali būti atgrasyta nuo investicijų, vykdomų rinkos sąlygomis. Todėl įmonei, teikiančiai arba turinčiai teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pateiktas prašymas koordinuoti civilinės inžinerijos darbus konkrečiomis aplinkybėmis gali būti laikomas nepagrįstu. Taip galėtų būti visų pirma tais atvejais, kai prašymą pateikusi įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, nenurodė ketinanti toje vietovėje diegti IDPT (diegti naują tinklą, atnaujinti arba išplėsti tinklą) ir buvo pateikta prognozė arba prašymas paskelbti apie ketinimą diegti IDPT nustatytose zonose (pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnį) arba pagal Sąjungos valstybės pagalbos taisykles buvo surengtos viešos konsultacijos. Jeigu buvo daugiau nei viena tokia prognozė, prašymas ir (arba) vieša konsultacija, turėtų būti atsižvelgiama tik į tai, kad nepareikštas susidomėjimas paskiausiu atveju tuo laikotarpiu, per kurį buvo pateiktas prašymas koordinuoti civilinės inžinerijos darbus. Siekiant užtikrinti prieigos prie įdiegtos infrastruktūros galimybę ateityje, civilinės inžinerijos darbus atliekanti įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, turėtų garantuoti, kad įdiegs pakankamo pralaidumo fizinę infrastruktūrą, atsižvelgdama į pajėgumų reikalavimus, kuriuos pareiškė prašymą koordinuoti civilinės inžinerijos darbus pateikusi įmonė, ir į gaires, kurias pateikė BEREC, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija. Tai nedaro poveikio taisyklėms ir sąlygoms, susijusioms su viešųjų lėšų skyrimu ir valstybės pagalbos taisyklių taikymu;

(39) valstybės narės turėtų galėti nuspręsti netaikyti šio reglamento nuostatų dėl civilinės inžinerijos darbų koordinavimo, įskaitant nuostatas dėl skaidrumo, ribotos apimties civilinės inžinerijos darbams, pavyzdžiui, mažos vertės, dydžio ar trukmės civilinės inžinerijos darbams. Tai galėtų būti, pavyzdžiui, trumpesnės nei tam tikro valandų ar dienų skaičiaus trukmės civilinės inžinerijos darbai, kai naudojami minimaliai invaziniai metodai, kaip antai mikrotranšėjų kasimas arba ekstremaliųjų situacijų civilinės inžinerijos darbai;

(40) siekdama užtikrinti požiūrių nuoseklumą, kartu atsižvelgdama į skirtingas aplinkybes valstybėse narėse, BEREC, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, turėtų ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos pateikti gaires dėl civilinės inžinerijos darbų koordinavimo nuostatų taikymo;

(41) veiksmingas koordinavimas gali padėti sumažinti išlaidas ir vėlavimą, taip pat diegimo sutrikimus, kurie gali atsirasti dėl problemų diegimo vietoje. Vienas iš pavyzdžių, kai civilinės inžinerijos darbų koordinavimas gali duoti akivaizdžios naudos, yra transeuropiniuose energetikos tinkluose (TEN-E) ir transeuropinio transporto tinkluose (TEN-T), taip pat kituose tinkluose vykdomi tarpsektoriniai projektai, pavyzdžiui, skirti 5G koridoriams įdiegti transporto keliuose, kaip antai keliuose, geležinkeliuose ir vidaus vandenų keliuose. Dėl šių projektų dažnai taip pat gali prireikti koordinuoti projektavimo darbus arba vykdyti bendrą projektavimą, remiantis projekto dalyvių išankstiniu bendradarbiavimu. Vykdydamos bendrą projektavimą, atitinkamos šalys gali iš anksto, prieš pradėdamos koordinuoti civilinės inžinerijos darbus, susitarti dėl fizinės infrastruktūros diegimo kelių ir naudotinos technologijos bei įrangos. Todėl prašymą koordinuoti civilinės inžinerijos darbus reikėtų pateikti kuo greičiau;

(42) siekiant apsaugoti Sąjungos ir valstybių narių bendruosius interesus, gali reikėti įvairių leidimų, susijusių su elektroninių ryšių tinklų arba susijusių priemonių tinklo elementų diegimu. Tai gali būti kasimo, statybos, miestų planavimo, aplinkosaugos ir kiti leidimai bei priėjimo teisės. Dėl įvairių rūšių elektroninių ryšių tinklų arba susijusių priemonių diegimui reikalingų leidimų ir priėjimo teisių skaičiaus ir vietinio diegimo pobūdžio gali reikėti taikyti skirtingas procedūras ir sąlygas, o dėl to diegiant tinklus gali kilti sunkumų. Todėl, siekiant palengvinti diegimą, visos taisyklės dėl sąlygų ir procedūrų, taikytinų suteikiant leidimus ir priėjimo teises, turėtų būti kiek įmanoma racionalizuotos ir suderintos nacionaliniu lygmeniu, kartu išsaugant kiekvienos kompetentingos institucijos teisę dalyvauti ir išlaikyti savo sprendimų priėmimo prerogatyvas pagal subsidiarumo principą. Informaciją apie leidimų atlikti civilinės inžinerijos darbus išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo atvejais taikomas procedūras ir bendrąsias sąlygas per bendrą informacinį punktą turėtų teikti atitinkama kompetentinga institucija. Tai galėtų sumažinti painiavą ir padidinti efektyvumą bei skaidrumą visiems operatoriams, ypač naujiems rinkos dalyviams ir mažesniems operatoriams, kurie nevykdo veiklos tame rajone. Be to, operatoriai turėtų turėti teisę paraiškas išduoti leidimus ir suteikti priėjimo teises teikti elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą. Tos įmonės taip pat turėtų turėti galimybę elektroniniu formatu gauti informaciją apie jų paraiškų statusą ir informaciją, ar jos buvo patenkintos, ar atmestos;

(43) leidimų išdavimo procedūros neturėtų nepagrįstai kliudyti investicijoms arba daryti neigiamą poveikį vidaus rinkai. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad sprendimas, ar išduoti leidimus diegti IDPT elementus arba susijusias priemones, būtų paskelbiamas per keturis mėnesius nuo paraiškos išduoti leidimą gavimo dienos arba per nacionalinėje teisėje nustatytą terminą, atsižvelgiant į tai, kuris terminas yra trumpesnis. Valstybės narės raginamos savo nacionalinės teisės aktuose numatyti nuostatas, kad kompetentingos institucijos išduotų arba atsisakytų išduoti leidimus sparčiau nei reikalaujama teisės aktuose. Šiuo reikalavimu nedaromas poveikis kitiems konkretiems terminams arba pareigoms, nustatytiems siekiant tinkamai įvykdyti procedūrą ir taikytiniems leidimų išdavimo procedūros pagal nacionalinę arba Sąjungos teisę atveju. Kompetentingos institucijos neturėtų riboti IDPT arba susijusių priemonių diegimo, jam trukdyti ar stengtis, kad jis būtų ekonomiškai mažiau patrauklus. Konkrečiai, jeigu įmanoma, jos neturėtų trukdyti vienu metu vykdyti ir leidimų, ir priėjimo teisių suteikimo procedūras arba reikalauti, kad operatoriai gautų vienos rūšies leidimą, ir tik tuomet prašytų išduoti kitų rūšių leidimus. Kompetentingos institucijos turėtų pagrįsti bet kokį atsisakymą išduoti leidimus arba suteikti priėjimo teises pagal savo kompetenciją, remdamosi objektyviomis, skaidriomis, nediskriminacinėmis ir proporcingomis sąlygomis;

(44) siekiant išvengti nepagrįsto delsimo, kompetentingos institucijos turėtų nustatyti, ar paraiška išduoti leidimą yra išsami, per 20 darbo dienų nuo jos gavimo dienos. Jei kompetentinga institucija padaro išvadą, kad paraiška išduoti leidimą yra neišsami, ji turėtų paprašyti pareiškėjo per tą laikotarpį pateikti trūkstamą informaciją. Siekdamos užtikrini vienodą požiūrį ir skaidrumą, kompetentingos institucijos turėtų galėti laikyti, kad paraiškos išduoti leidimą vykdyti civilinės inžinerijos darbus yra nepriimtinos, jeigu pagal šį reglamentą reikalaujama būtiniausia informacija nebuvo pateikta per bendrą informacinį punktą ne vėliau kaip per du mėnesius iki pirmosios paraiškos išduoti leidimą pateikimo kompetentingoms institucijoms dienos. Tais atvejais, kai diegiant IDPT elementus reikalingi ne tik leidimai, bet ir priėjimo teisės, kompetentingos institucijos, nukrypdamos nuo Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio, tokias priėjimo teises turėtų suteikti per keturis mėnesius nuo paraiškos gavimo dienos, išskyrus ekspropriacijos atvejus. Kitos priėjimo teisės, kurios neturi būti suteikiamos kartu su leidimais vykdyti civilinės inžinerijos darbus, turėtų ir toliau būti suteikiamos per šešis mėnesius pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnį;

(45) siekiant paspartinti IDPT diegimą ir kartu sumažinti leidimus išduodančioms institucijoms tenkančią administracinę naštą, tam tikrų rūšių civilinės inžinerijos darbams, pavyzdžiui, nedidelės apimties civilinės inžinerijos darbams, neturėtų būti taikomas joks išankstinis leidimas. Skaidrumo ir teisinio tikrumo sumetimais valstybės narės turėtų nustatyti tų rūšių darbus ir padaryti informaciją prieinamą per bendrą informacinį punktą. Įvairių kategorijų infrastruktūros elementams (kaip antai stiebams, antenoms, stulpams ir požeminiams kanalams), kuriems iš pradžių gali būti reikalingi statybos, kasimo darbų ar kitų rūšių leidimai, tam tikromis nurodytomis sąlygomis galėtų būti taikomos leidimų išdavimo procedūrų išimtys. Jos taip pat galėtų būti taikomos techninio pobūdžio esamų įrenginių atnaujinimo, techninės priežiūros darbų ir nedidelės apimties civilinės inžinerijos darbų, pavyzdžiui, mikrotranšėjų kasimo, atvejais. Vis tik gali būti reikalaujama leidimų nedidelės apimties IDPT ar susijusių priemonių diegimo civilinės inžinerijos darbams dėl architektūrinių, istorinių, religinių ar aplinkosauginės vertės priežasčių arba dėl visuomenės saugumo, gynybos, saugos, aplinkos ar visuomenės sveikatos priežasčių arba siekiant užtikrinti ypatingos svarbos infrastruktūros saugumą. Valstybės narės turėtų nustatyti šias kategorijas ir paskelbti nukrypti leidžiančias nuostatas per bendrą informacinį punktą, kad būtų užtikrintas skaidrumas. Kad kompetentingos institucijos galėtų įvertinti, ar planuojamiems darbams taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, joms reikėtų būtiniausios informacijos, pavyzdžiui, informacijos apie darbų pradžią ir trukmę. Dėl šios priežasties valstybės narės turėtų galėti reikalauti, kad atitinkamas operatorius kompetentingoms institucijoms praneštų apie savo ketinimą pradėti civilinės inžinerijos darbus pateikdamas deklaraciją su būtiniausia informacija;

(46) siekiant užtikrinti, kad tokių leidimų suteikimo procedūros būtų užbaigiamos laikantis pagrįstų terminų, atsižvelgiant į tam tikrus naujus nacionalinio lygmens gerosios administracinės praktikos pavyzdžius, būtina parengti supaprastinto administravimo principus. Šie principai, *inter alia*, turėtų apimti pareigos gauti išankstinį leidimą apribojimą tais atvejais, kai tai būtina, ir supaprastintos kompetentingų institucijų leidimų išdavimo procedūros praėjus tam tikram laikotarpiui nustatymą. Valstybės narės turėtų galėti nukrypti nuo supaprastintos leidimų suteikimo procedūros nuostatos, jei operatoriui suteikia galimybę pasinaudoti alternatyvia teisių gynimo priemone, kai kompetentinga institucija nesilaiko pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę nustatyto sprendimo dėl paraiškos išduoti leidimą priėmimo termino. Tokia alternatyvi teisių gynimo priemonė turėtų apimti arba mechanizmą, pagal kurį operatorius galėtų reikalauti atlyginti žalą, patirtą dėl procedūros vėlavimo, arba galimybę perduoti bylą teismui ar priežiūros institucijai, o prieš tai, jei operatorius to prašo, surengiamas susitikimas su kompetentinga institucija. Be to, valstybės narės turėtų galėti palikti galioti arba nustatyti supaprastintą leidimų išdavimo procedūrą ryšių palaikymo procedūrų, kurios gali būti nustatytos pagal nacionalinę teisę, atžvilgiu ir kuri būtų taikoma diegiant bet kurį IDPT elementą arba susijusias priemones. Kai valstybės narės nukrypsta nuo nuostatos dėl supaprastintos leidimų išdavimo procedūros taikymo, jos turėtų užtikrinti, kad, kartu su jų nustatytomis alternatyviomis teisių gynimo priemonėmis ir nedarant poveikio jų taikymui, būtų surengtas taikinimo susitikimas, kai to prašo operatorius arba kompetentinga institucija. Toks susitikimas turėtų būti organizuojamas nepagrįstai nedelsiant, kad būtų lengviau priimti sprendimą dėl leidimo. Susitikimas visų pirma suteiks galimybę nustatyti (kai tikslinga, jame dalyvauja kitos suinteresuotosios šalys ar atitinkamos institucijos) bet kokią papildomą informaciją ir galimus projekto pakeitimus. Valstybės narės vis tiek galėtų nustatyti arba palikti galioti bet kokią kitą alternatyvią priemonę, siekdamos užtikrinti, kad kompetentingos institucijos laikytųsi leidimų išdavimo arba atsisakymo juos išduoti termino;

(47) siekiant palengvinti IDPT elementų diegimą, bet koks su leidimais, išskyrus priėjimo teises, susijęs mokestis neturėtų viršyti administracinių išlaidų, susijusių su paraiškos išduoti leidimą nagrinėjimu pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 16 straipsnyje nustatytus principus. Priėjimo teisių atveju taikomi Direktyvos (ES) 2018/1972 42 ir 43 straipsniai;

(48) norint pasiekti Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytus tikslus, turi būti užtikrinta, kad ne vėliau kaip 2030 m. gigabitinis tinklas apimtų visus galutinius naudotojus fiksuotose vietose iki tinklo galinio taško, ir visose apgyvendintose vietovėse veiktų naujos kartos belaidžiai sparčiojo ryšio tinklai, kurių veikimo charakteristikos prilygtų bent 5G, laikantis technologijų neutralumo principo. Turėtų būti palengvintas gigabitinių tinklų paslaugų teikimas iki pat galutinių naudotojų, visų pirma naudojant šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastatų infrastruktūrą. Mažiesiems kanalams įrengti pastato statybos metu reikia tik nedidelių papildomų išlaidų, o gigabitinės infrastruktūros įrengimo esamuose pastatuose išlaidos gali sudaryti didelę dalį gigabitinio tinklo diegimo išlaidų. Todėl visuose naujuose pastatuose arba pastatuose, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai, turėtų būti įrengiama fizinė infrastruktūra ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija, kad galutiniai naudotojai turėtų galimybę prisijungti prie gigabitinės spartos ryšio tinklo, jei dėl to neproporcingai nepadidėja renovacijos darbų sąnaudos ir jei tai techniškai įmanoma. Naujuose daugiabučiuose pastatuose arba daugiabučiuose pastatuose,

kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai, taip pat turėtų būti įrengiami prieigos taškai, lengvai prieinami vienai ar daugiau įmonių, teikiančių arba turinčių teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, jei dėl to neproporcingai nepadidėja renovacijos darbų sąnaudos ir jei tai techniškai įmanoma. Be to, statybos įmonės turėtų numatyti tuščius kanalus iš kiekvieno būsto į daugiabučio pastato viduje ar išorėje esantį prieigos tašką, kad būtų galimos jungtys iki tinklo galinių taškų, arba tose valstybėse narėse, kuriose tinklo galinio taško vieta pagal nacionalinę teisę įrengiama už konkrečios galutinio naudotojo vietos ribų, iki fizinio taško, kuriame galutinis naudotojas jungiasi prie viešojo tinklo. Atliekant galutinio naudotojo vietoje esančių pastatų kapitalinę renovaciją, kad būtų padidintas energinis naudingumas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES ([12]), atsiranda galimybė šiuose pastatuose taip pat įrengti šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastato infrastruktūrą, pastato šviesolaidinio ryšio instaliaciją, o daugiabučių pastatų atveju – prieigos tašką;

(49) prieigos taškas gali būti ypač naudingas operatoriui, kad jis galėtų patekti į pastatą, ypač daugiabučių pastatų atveju, nes į tą fizinį tašką gali sueiti laidai, jungiantys konkrečias galutinio naudotojo vietas. Kai siekiant padidinti konkurenciją galutinius klientus leidžiama aptarnauti daugiau nei vienai įmonei, svarbu, kad naujų daugiabučių pastatų ir daugiabučių pastatų, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai, prieigos taškai be pernelyg didelių pastangų būtų lengvai pasiekiami daugiau nei vienam operatoriui;

(50) nuostatomis dėl šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros, prieigos taško ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacijos neužkertamas kelias kitų rūšių technologijos įrengimui toje pačioje fizinėje pastato infrastruktūroje. Šiomis nuostatomis neturėtų būti daromas poveikis pastato savininkų teisei pastate be šviesolaidžio įrengti pastato instaliaciją, be šviesolaidžio įrengti papildomą fizinę pastato infrastruktūrą, kurioje galima įrengti instaliaciją, ar kitus elektroninių ryšių tinklų elementus;

(51) galima manyti, kad pastate įrengti šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastato infrastruktūrą, prieigos tašką arba pastato šviesolaidinio ryšio instaliaciją gali būti neproporcinga sąnaudų atžvilgiu, ypač naujuose individualiuose gyvenamuosiuose pastatuose arba pastatuose, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai. Taip gali būti dėl objektyvių priežasčių, kaip antai specialiai parengtos sąnaudų sąmatos, ekonominių priežasčių, susijusių su vietove, arba paveldo išsaugojimo ar aplinkosaugos priežasčių (pavyzdžiui, tam tikrų kategorijų paminkluose);

(52) galimiems pirkėjams ir nuomininkams būtų naudinga, jei būtų nurodyta, kuriuose pastatuose įrengta šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra, prieigos taškas ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija ir kurie pastatai dėl šios priežasties turi didelį išlaidų taupymo potencialą. Taip pat turėtų būti skatinama parengti pastatus šviesolaidžiui. Todėl pastatams, kuriuose įrengta šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra, prieigos taškas ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija, galėtų būti savanoriškai ir laikantis valstybių narių nustatytų procedūrų suteikiamas ženklas „parengta šviesolaidiniam ryšiui“, jei valstybės narės yra pasirinkusios tokį ženklą nustatyti;

(53) gigabitinius tinklus konkrečioje vietovėje diegiančios įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, galėtų pasiekti reikšmingą masto ekonomiją, jei turėtų galimybę įrengti galinį savo tinklo tašką prieigos taške panaudodamos esamą fizinę infrastruktūrą ir atkurdamos paveiktą aplinką. Tai turėtų būti įmanoma nepriklausomai nuo to, ar abonentas tuo metu yra aiškiai pareiškęs, kad jį domina tokia paslauga, ir su sąlyga, kad būtų kuo labiau sumažinamas poveikis privačiajai nuosavybei, nederamai neribojant teisės į nuosavybę. Užbaigus tinklą prieigos taške, papildomą klientą galima prijungti daug mažesnėmis sąnaudomis, visų pirma suteikiant prieigą prie šviesolaidiniam ryšiui parengto vertikalaus segmento, kai jis pastate jau yra. Tas tikslas taip pat pasiekiamas, kai pačiame pastate jau yra įrengtas gigabitinis tinklas, prie kurio skaidriomis, proporcingomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis suteikiama prieiga bet kuriam viešojo ryšių tinklo paslaugų teikėjui, turinčiam aktyvų abonentą tame pastate. Taip visų pirma gali būti valstybių narių, kurios ėmėsi priemonių pagal Direktyvos

([12]) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

(ES) 2018/1972 44 straipsnį, atveju. Įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pasibaigus sutarčiai su abonentu turėtų, kiek įmanoma, pašalinti savo tinklo elementus, pavyzdžiui, pasenusius kabelius ar įrangą, ir atkurti paveiktą aplinką;

(54) siekiant padėti užtikrinti, kad galutiniai naudotojai galėtų naudotis gigabitiniais tinklais, naujuose pastatuose ir pastatuose, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai, turėtų būti įrengiama šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra, pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija, o daugiabučių pastatų atveju – prieigos taškas. Valstybės narės turėtų turėti tam tikro lankstumo, kad pasiektų šį tikslą. Todėl šiuo reglamentu nesiekiama suderinti taisyklių dėl susijusių išlaidų, be kita ko dėl šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros, pastato šviesolaidinio ryšio instaliacijos ir prieigos taško įrengimo pastatuose išlaidų susigrąžinimo;

(55) laikydamosi subsidiarumo principo ir atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, valstybės narės turėtų priimti standartus arba technines specifikacijas, būtinus siekiant užtikrinti, kad naujai pastatytuose pastatuose arba pastatuose, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai, būtų įrengiama šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija, o naujai pastatytuose daugiabučiuose pastatuose arba daugiabučiuose pastatuose, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai – prieigos taškas. Tuose standartuose arba techninėse specifikacijose turėtų būti nurodoma bent ši informacija: pastato prieigos taško specifikacijos; šviesolaidžio sąsajos specifikacijos; kabelių specifikacijos; prievadų specifikacijos; vamzdynų arba mikrokanalų specifikacijas; techninės specifikacijos, kurių reikia siekiant išvengti poveikio elektros kabeliams, ir mažiausias sulenkimo spindulys. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi tų būtinų standartų ar techninių specifikacijų. Tokiam laikymuisi įrodyti valstybės narės turėtų nustatyti procedūras, kurios galėtų apimti pastatų arba jų reprezentatyviosios imties patikrinimus vietoje. Be to, siekiant išvengti didesnio biurokratizmo, susijusio su pagal šį reglamentą nustatomomis tokiomis procedūromis, valstybės narės turėtų atsižvelgti į reikalavimus, taikomus procedūroms pagal Direktyvą 2010/31/ES, ir turėtų apsvarstyti galimybę, kai taikytina, leisti kartu pradėti abi su prašymais susijusias procedūras;

(56) atsižvelgiant į socialinę naudą, kurią lemia skaitmeninė įtrauktis, ir į IDPT diegimo ekonominius aspektus, kai nėra pasyviosios ar aktyviosios šviesolaidiniam ryšiui parengtos infrastruktūros į galutinių naudotojų patalpas, ir alternatyvų teikti IDPT paslaugas abonentui, bet kuris viešojo elektroninių ryšių tinklo paslaugų teikėjas turėtų turėti teisę savo lėšomis įrengti tinklo galinį tašką privačiose patalpose su sąlyga, kad poveikiu privačiajai nuosavybei nederamai neribojama teisė į nuosavybę ir šis poveikis kuo labiau sumažinamas, pavyzdžiui, jei įmanoma, pakartotinai panaudojant pastate jau egzistuojančią fizinę infrastruktūrą arba užtikrinant visišką paveiktos aplinkos atkūrimą;

(57) prašymams suteikti prieigą prie fizinės pastato infrastruktūros turėtų būti taikomas šis reglamentas, o prašymams suteikti prieigą prie pastato šviesolaidinio ryšio instaliacijos – Direktyva (ES) 2018/1972;

(58) kad būtų užtikrintas požiūrių nuoseklumas, kartu atsižvelgiant į skirtingą padėtį valstybėse narėse, BEREC, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, turėtų per 18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos paskelbti gaires dėl prieigos prie fizinės pastato infrastruktūros sąlygų, be kita ko, dėl teisingų ir pagrįstų sąlygų taikymo, ir kriterijus, kurių, spręsdamos ginčus, turi laikytis nacionalinės ginčų sprendimo įstaigos. Rengiant šias gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų subjektų, visų pirma nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų, nuomonę, siekiant užtikrinti, kad tokiomis gairėmis nebūtų pažeidžiami nusistovėję principai, jos atitiktų nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų procedūrines taisykles ir nepakenktų tolesniam IDPT diegimui. Atsižvelgiant į valstybėms narėms taikant tas nuostatas suteikiamo lankstumo mastą ir siekiant užtikrinti veiksmingumą, BEREC gairėse turėtų būti numatytas atitinkamas išsamumo lygis;

(59) siekiant skatinti administracinių procedūrų modernizavimą bei lankstumą ir sumažinti IDPT diegimo procedūrų sąnaudas ir trukmę, bendrų informacinių punktų paslaugos turėtų būti visa apimtimi teikiamos internetu. Tuo tikslu bendruose informaciniuose punktuose turėtų būti suteikiama lengva prieiga prie būtinų skaitmeninių priemonių,

pavyzdžiui, interneto portalų, duomenų bazių, skaitmeninių platformų ir skaitmeninių taikomųjų programų. Šiomis priemonėmis turėtų būti suteikiama efektyvi prieiga prie būtiniausios informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą ir planuojamus civilinės inžinerijos darbus bei užtikrinama galimybė prašyti informacijos. Naudojant tokias skaitmenines priemones taip pat turėtų būti suteikiama prieiga prie elektroninių administracinių leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo procedūrų bei susijusios informacijos apie taikomas sąlygas ir procedūras. Jeigu valstybėje narėje veikia daugiau nei vienas bendras informacinis punktas, visi bendri informaciniai punktai turėtų būti lengvai ir sklandžiai pasiekiami elektroninėmis priemonėmis per bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos tašką. Šiame prieigos taške turėtų būti įdiegta bendroji naudotojų sąsaja, kurią naudojant būtų galima pasiekti internete veikiančius bendrus informacinius punktus. Bendras nacionalinis skaitmeninės prieigos taškas turėtų palengvinti operatorių ir kompetentingų institucijų, vykdančių bendrų informacinių punktų funkcijas, sąveiką;

(60) valstybėms narėms turėtų būti leidžiama vykdant bendro informacinio punkto funkcijas remtis skaitmeninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, interneto portalais, duomenų bazėmis, skaitmeninėmis platformomis ir skaitmeninėmis taikomosiomis programomis, kurios jau gali būti prieinamos vietos, regionų ar nacionaliniu lygmeniu, ir prireikus jas tobulinti su sąlyga, kad laikomasi šiame reglamente nustatytų pareigų. Tai pasakytina ir apie prieigą per bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos tašką ir galimybę naudotis visomis šiame reglamente nustatytomis funkcijomis. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi vienkartinio duomenų pateikimo, jų kiekio mažinimo ir tikslumo principų, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama atitinkamais atvejais integruoti daugiau skaitmeninių platformų, duomenų bazių arba taikomųjų programų, kuriomis padedama užtikrinti bendrų informacinių taškų veikimą. Pavyzdžiui, skaitmeninės platformos, duomenų bazės arba taikomosios programos, kuriomis padedama užtikrinti su esama fizine infrastruktūra susijusių bendrų informacinių punktų veikimą, galėtų būti sujungtos tarpusavyje arba visiškai ar iš dalies integruotos su tomis, kurios yra susijusios su planuojamais civilinės inžinerijos darbais ir leidimų išdavimu. Kad būtų išvengta dubliavimo ir užtikrinama sklandi integracija, valstybės narės galėtų atlikti jau esamų skaitmeninių priemonių vertinimą nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis ir kurdamos bendrus informacinius punktus remtis geriausia praktika;

(61) kad būtų užtikrintas šiame reglamente numatytų bendrų informacinių punktų veiksmingumas, valstybės narės turėtų užtikrinti atitinkamus išteklius ir lengvai prieinamą atitinkamą informaciją apie konkrečią geografinę vietovę. Pateikiama informacija turėtų būti pakankamai išsami, kad būtų galima kuo efektyviau vykdyti paskirtas užduotis, be kita ko, vietos kadastre. Tuo atžvilgiu valstybės narės galėtų atsižvelgti į galimą sinergiją ir masto ekonomiją naudojantis kontaktiniais centrais, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB ([13]) 6 straipsnyje, ir kitais planuojamais ar esamais e. valdžios sprendimais, kad būtų remiamasi esamomis struktūromis ir kuo labiau padidinama naudotojams teikiama nauda. Analogiškai, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1724 ([14]) įsteigti bendrieji skaitmeniniai vartai turėtų būti susieti su bendrais informaciniais punktais;

(62) bendro nacionalinio skaitmeninės prieigos taško, bendrų informacinių punktų ir skaitmeninių priemonių, kurių reikia, kad būtų laikomasi šio reglamento nuostatų, sukūrimo išlaidos galėtų būti visiškai arba iš dalies tinkamos finansuoti Sąjungos fondų lėšomis, pavyzdžiui, Europos regioninės plėtros fondo lėšomis, remiant konkretų tikslą „konkurencingesnė ir pažangesnė Europa skatinant novatorišką ir pažangų ekonomikos pertvarkymą ir regionų IRT jungtis“ ([15]); Skaitmeninės Europos programos ([16]) lėšomis, remiant konkretų tikslą „Skaitmeninio pajėgumo ir sąveikumo diegimas ir geriausias panaudojimas“, ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ([17]) lėšomis, atsižvelgiant į jos ramsčius „skaitmeninė transformacija“ ir „pažangus, tvarus ir integracinis augimas, įskaitant ekonominę sanglaudą, darbo vietų kūrimą, našumą, konkurencingumą, mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas, ir gerai veikianti vidaus rinka su stipriomis mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis“, su sąlyga, kad jos atitinka šiose priemonėse išdėstytus tikslus ir tinkamumo finansuoti kriterijus;

([13]) 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006 12 27, p. 36).

([14]) 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1).

([15]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo (OL L 231, 2021 6 30, p. 60) 3 straipsnio 1 dalies a punktas.

([16]) 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L 166, 2021 5 11, p. 1) 8 straipsnis.

([17]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17) 3 straipsnis.

(63) jeigu vykstant komercinėms deryboms kyla nesutarimų dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros arba civilinės inžinerijos darbų koordinavimo techninių ir komercinių sąlygų, siekiant išvengti nepagrįstų atsisakymų patenkinti prašymą arba nepagrįstų sąlygų nustatymo, kiekviena šalis turėtų galėti kreiptis į nacionalinę ginčų sprendimo įstaigą, kad ji priimtų šalims privalomą sprendimą. Ginčų sprendimo įstaiga, nustatydama prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros suteikimo kainas arba kaip turėtų būti pasidalytos su koordinuojamais civilinės inžinerijos darbais susijusios išlaidos, turėtų užtikrinti, kad prieigos teikėjui ir tinklų operatoriams, planuojantiems civilinės inžinerijos darbus, būtų suteikiama sąžininga galimybė susigrąžinti išlaidas, patirtas suteikiant prieigą prie savo fizinės infrastruktūros arba koordinuojant jų planuojamus civilinės inžinerijos darbus. Tai turėtų būti daroma atsižvelgiant į atitinkamas Komisijos gaires arba BEREC gaires, konkrečias nacionalines sąlygas, nustatytas tarifų struktūras ir nacionalinių reguliavimo institucijų anksčiau priimtas taisomąsias priemones. Ginčų sprendimo įstaiga taip pat turėtų atsižvelgti į prašomos prieigos arba planuojamų civilinės inžinerijos darbų koordinavimo poveikį prieigos teikėjo arba tinklo operatorių, planuojančių civilinės inžinerijos darbus, verslo planui, įskaitant jų daromas ar planuojamas investicijas, visų pirmą investicijas į prašyme nurodytą fizinę infrastruktūrą;

(64) siekiant išvengti vėlavimo diegiant tinklus, nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga ginčus turėtų išspręsti laiku ir bet kuriuo atveju per keturis mėnesius nuo prašymo išspręsti ginčą dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros gavimo dienos, o tais atvejais, kai ginčo dalykas yra su fizine infrastruktūra susijęs skaidrumas, planuojamų inžinerinių darbų koordinavimas ir planuojamų inžinerinių darbų skaidrumas – per vieną mėnesį. Vėlavimą priimti sprendimą dėl ginčo būtų galima pateisinti, kai jis atsiranda dėl išimtinių aplinkybių, nepriklausančių nuo ginčų sprendimo įstaigų – pavyzdžiui, kai nepakanka informacijos ar dokumentų, reikalingų sprendimui priimti, įskaitant kitų kompetentingų institucijų, su kuriomis reikia konsultuotis, nuomonę, arba kai byla yra labai sudėtinga;

(65) kai diegiant IDPT kyla ginčų dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros, planuojamų inžinerinių darbų arba informacijos apie juos, ginčų sprendimo įstaiga turėtų turėti įgaliojimus išspręsti tokius ginčus priimdama privalomą sprendimą. Bet kuriuo atveju tokios įstaigos sprendimai neturėtų daryti poveikio bet kurios šalies galimybei perduoti bylą teismui arba prieš tokį formalų ginčo sprendimą arba jo metu taikyti taikinimo procedūrą, kuri gali vykti tarpininkaujant arba surengiant papildomą pasikeitimo informacija etapą. Kad būtų užtikrintas skaidrumas ir nuspėjamumas, taip pat stiprinamas vykdymo užtikrinimas ir pasitikėjimas ginčų sprendimo mechanizmais, nacionalinės ginčų sprendimo įstaigos turėtų paskelbti savo sprendimą laikydamosi konfidencialumo ir komercinės paslapties principų, o bendri informaciniai punktai turėtų užtikrinti galimybę susipažinti su tais sprendimais;

(66) visiems pagal Direktyvą 2014/61/ES pradėtoms ginčų sprendimo procedūroms toliau taikomos tos direktyvos nuostatos dėl ginčų sprendimo;

(67) laikantis subsidiarumo principo, šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių galimybei pavesti reguliavimo užduotis institucijoms, kurios turi geriausias galimybes jas atlikti, vadovaujantis nacionaline konstitucine kompetencijos ir įgaliojimų suteikimo sistema ir šiame reglamente nustatytais reikalavimais. Siekiant sumažinti administracinę naštą, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama paskirti jau veikiančią įstaigą arba išlaikyti pagal Direktyvą 2014/61/ES jau paskirtas kompetentingas įstaigas. Informacija apie kompetentingai įstaigai arba įstaigoms pavestas užduotis turėtų būti padaryta prieinama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai, išskyrus atvejus, kai tai jau buvo padaryta pagal Direktyvą 2014/61/ES. Dėl to, kad valstybėms narėms paliekama veiksmų laisvė pavesti bendro informacinio punkto funkcijas daugiau nei vienai kompetentingai institucijai, neturėtų būti daromas poveikis jų gebėjimui veiksmingai atlikti šias funkcijas;

(68) paskirta nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga ir bendro informacinio punkto funkcijas atliekanti kompetentinga įstaiga turėtų užtikrinti nešališkumą, nepriklausomumą ir struktūrinį atskyrimą ginčo šalių atžvilgiu, vykdyti savo įgaliojimus nešališkai, skaidriai ir laiku bei turėti atitinkamą kompetenciją ir išteklius. Nacionalinės ginčų sprendimo įstaigos, spręsdamos joms pateiktus ginčus, turėtų veikti nepriklausomai ir objektyviai, taip pat nesiekti gauti ir nesilaikyti jokių kitų įstaigų nurodymų;

(69) valstybės narės turėtų numatyti tinkamas, veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas tais atvejais, kai nesilaikoma šio reglamento arba kompetentingų įstaigų priimto privalomo sprendimo, įskaitant atvejus, kai tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija sąmoningai arba šiurkščiai ir dėl aplaidumo per bendrą informacinį punktą teikia klaidinančią, klaidingą arba neišsamią informaciją;

(70) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. sudaryti palankesnes sąlygas IDPT tinkamos fizinės infrastruktūros diegimui visoje Sąjungoje taip, kad būtų skatinama bendroji rinka, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl nuolat taikomų skirtingų požiūrių, taip pat dėl lėto ir neveiksmingo Direktyvos 2014/61/ES perkėlimo į nacionalinę teisę, o dėl tinklų diegimo ir reikalingų investicijų masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(71) šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių atsakomybei užtikrinti nacionalinį saugumą ar jų įgaliojimams apsaugoti kitas esmines valstybės funkcijas, visų pirma susijusias su visuomenės saugumu, teritoriniu vientisumu ir viešosios tvarkos palaikymu;

(72) šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma šiuo reglamentu siekiama užtikrinti, kad būtų visapusiškai gerbiama teisė į privatų gyvenimą ir komercinių paslapčių apsauga, laisvė užsiimti verslu, teisė į nuosavybę ir teisė į veiksmingą teisinę gynybą. Šis reglamentas turi būti taikomas vadovaujantis tomis teisėmis ir principais;

(73) į šį reglamentą įtrauktos nuostatos, apimančios visas esmines sritis, kurioms taikoma Direktyva 2014/61/ES, todėl ji turėtų būti panaikinta. Tačiau, atsižvelgiant į vėlesnį kai kurių taisyklių dėl skaidrumo, leidimų išdavimo procedūrų, fizinės pastatų infrastruktūros ir bendrų informacinių punktų skaitmenizacijos taikymą, kai kurios Direktyvoje 2014/61/ES išdėstytos taisyklės turėtų būti toliau taikomos, kol bus pradėtos taikyti atitinkamos šiuo reglamentu nustatytos taisyklės. Pavyzdžiui, tinklų operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms turėtų ir toliau būti privaloma, kaip numatyta Direktyvos 2014/61/ES 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse ir 4 straipsnio 4 dalies pirmame sakinyje, per bendrą informacinį punktą teikti informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą, kad ji būtų greitai prieinama iki bus pradėtos taikyti atitinkamos šio reglamento nuostatos;

(74) aštuoniolikos mėnesių laikotarpiu nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos iki jo taikymo dienos siekiama suteikti valstybėms narėms pakankamai laiko užtikrinti, kad jų nacionalinės teisės aktuose neliktų jokių kliūčių vienodai ir veiksmingai taikyti šį reglamentą. Nukrypstant nuo tos taikymo pradžios datos, kad valstybėms narėms būtų užtikrinta pakankamai laiko sukurti naujas sistemas ir pradėti laikytis naujų šiuo reglamentu nustatytų taisyklių, kai kurios taisyklės dėl su esama fizine infrastruktūra ir planuojamais civilinės inžinerijos darbais susijusio skaidrumo, dėl bendrų informacinių punktų skaitmenizacijos ir dėl jų vaidmens racionalizuojant leidimų išdavimo procedūras, taip pat dėl fizinės pastatų infrastruktūros, turėtų būti pradėtos taikyti vėlesniame etape. Pavyzdžiui, pareiga įrengti naujuose ir kapitališkai renovuojamuose pastatuose šviesolaidiniam ryšiui parengtą pastatų fizinę infrastruktūrą ir pastatų šviesolaidinio ryšio instaliaciją turėtų tapti privaloma 21 mėnuo po šio reglamento įsigaliojimo dienos, o viešojo sektoriaus institucijos informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu turėtų pradėti teikti nuo 24 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos; tuo tarpu ta pati pareiga tinklo operatoriams turėtų būti toliau taikoma taip, kaip ji jau taikoma pagal Direktyvą 2014/61/ES. Be to, nors nuostatoms dėl skaidrumo, susijusioms su būtiniausia informacija apie planuojamus civilinės inžinerijos darbus, įskaitant geografiškai susietus vietos duomenis, reikia ilgesnio laikotarpio – iki 24 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos, tam, kad valstybės narės galėtų užtikrinti, jog atitinkami bendri informaciniai punktai suteiktų galimybę naudotis tinkamomis skaitmeninėmis priemonėmis, pagal Direktyvos 2014/61/ES 6 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis bus toliau naudojami esami bendri informaciniai punktai. Tas pats taikoma atitinkamoms pagal Direktyvos 2014/61/ES 6 straipsnio 5 dalį valstybėse narėse nustatytoms išimtims. Valstybės narės iki kiekvienos nuostatos taikymo pradžios turi panaikinti su šio reglamento nuostatomis sutampančias arba jam prieštaraujančias nacionalines nuostatas. Kalbant apie naujų teisės aktų priėmimą šiuo laikotarpiu, vadovaujantis ES sutarties 4 straipsnio 3 dalimi, valstybės narės turi vadovautis lojalaus bendradarbiavimo principu ir nesiimti jokių veiksmų, kurie prieštarautų būsimoms Sąjungos teisės normoms;

(75) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1971 ([18]) buvo nustatytos, *inter alia*, iš dalies keičiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2015/2120 ([19]), priemonės, kuriomis reguliuojamos ryšio paslaugų ES viduje mažmeninės kainos. Šiomis priemonėmis siekta užtikrinti, kad vartotojams nebūtų taikomos pernelyg didelės kainos už su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, inicijuojamas jų paslaugų savojoje šalyje teikėjo valstybėje narėje ir užbaigiamas bet kuriuo fiksuotojo arba judriojo ryšio numeriu kitoje valstybėje narėje. Pagal proporcingumo principą šiomis priemonėmis neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti. Šios priemonės įsigaliojo 2019 m. gegužės 15 d. penkeriems metams, iki 2024 m. gegužės 14 d. Konkrečiai Reglamentu (ES) 2018/1971 į Reglamentą (ES) 2015/2120 įtrauktos reguliuojamų ryšio paslaugų ES viduje ir su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio apibrėžtys, Reglamentas (ES) 2015/2120 iš dalies pakeistas nustatant ryšio paslaugų ES viduje mažmenines kainas ir numatyta, kad tos mažmeninės kainos nustos galioti 2024 m. gegužės 14 d.;

(76) mažmeninių kainų viršutinės ribos, kurios visose valstybėse narėse įsigaliojo 2019 m. gegužės 15 d., buvo nustatytos tokio dydžio, kad viešai prieinamų su numerių siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai galėtų padengti savo išlaidas, tokiu būdu užtikrinant proporcingas intervencines priemones tiek judriojo, tiek fiksuotojo ryšio rinkoje. Be to, nacionalinės reguliavimo institucijos buvo ir tebėra įgaliotos viešai prieinamų su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjo prašymu leisti jam naudotis nukrypti leidžiančia nuostata tuo atveju, jei priemonėmis jam būtų daromas daug didesnis poveikis nei daugumai kitų Sąjungos paslaugų teikėjų;

(77) 2023 m. gegužės 15 d. Komisija paskelbė savo tarnybų darbinį dokumentą dėl Reglamento (ES) 2018/1971 nuostatų dėl ryšio paslaugų ES viduje taikymo ir kartu Eurobarometro apklausos ataskaitą dėl tarptautinių ryšio paslaugų Sąjungoje (toliau – 2022 m. Eurobarometro ataskaita). Komisija įvertino priemonių poveikį remdamasi nuolatine taisyklių įgyvendinimo stebėsena ir su suinteresuotaisiais subjektais pasikeista informacija, taip pat atsižvelgdama į BEREC nuomonę dėl ryšio paslaugų ES viduje reglamento (toliau – BEREC nuomonė). Tiek iš Komisijos vertinimo, tiek iš 2022 m. Eurobarometro ataskaitos matyti, kad Sąjungos taisyklės pasirodė esančios veiksmingos ir proporcingos. Šiomis priemonėmis buvo reikšmingai sumažintos ryšio paslaugų ES viduje mažmeninės kainos. Remiantis BEREC nuomonėje ir 2022 m. Eurobarometro ataskaitoje pateiktais duomenimis, šios priemonės buvo naudingos daugeliui vartotojų daugumoje valstybių narių, o kai kurie iš jų ir toliau ryšiams ES viduje naudojasi tradicinėmis priemonėmis, pavyzdžiui, telefono skambučiais ir trumposiomis žinutėmis: vartotojai palaiko ryšius daugiausia telefonu, nepaisant to, kad vis daugiau vartotojų savo ryšių ES viduje poreikiams tenkinti turi galimybę naudotis su numeriu nesiejamomis asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis. Tai pasakytina apie 55 metų ar vyresnius piliečius;

(78) be to, dėl mažmeninių kainų viršutinių ribų nei padidėjo ryšių ES viduje kiekis, nei matyti didelio neigiamo poveikio paslaugų teikėjams. Nuo priemonių įsigaliojimo joks viešai prieinamų su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjas nepaprašė leidimo taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Be to, 2023 m. gegužės 19 d. užbaigtos tiriamosios konsultacijos dėl elektroninių ryšių rinkos ir jos infrastruktūros ateities rezultatai patvirtina, kad esamų priemonių galiojimą reikia pratęsti;

(79) atsižvelgiant į tai, kad ryšio paslaugų ES viduje didmeninės kainos nėra reguliuojamos ir nėra tranzito išlaidų apžvalgos, šiame etape negalima atmesti galimybės, kad tos mažmeninės kainos padidėtų, jei priemonės būtų nedelsiant panaikintos, o vartotojai galėtų susidurti su labai didelėmis ryšio paslaugų ES viduje kainomis. Todėl šiuo reglamentu nustatoma nuostata, kuria Reglamentas (ES) 2015/2120 iš dalies keičiamas, kad būtų pratęstas jo 5a straipsnio 1 dalies taikymas;

([18]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1971, kuriuo įsteigiama Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC) ir BEREC paramos agentūra (BEREC biuras), iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/2120 ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1211/2009 (OL L 321, 2018 12 17, p. 1).

([19]) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2120, kuriuo nustatomos priemonės, susijusios su atvira interneto prieiga, ir kuriuo iš dalies keičiami Direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis, ir Reglamentas (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Sąjungoje (OL L 310, 2015 11 26, p. 1).

(80) tačiau, atsižvelgiant į tikslą nuo 2025 m. sausio 1 d. pašalinti ryšio paslaugoms ES viduje taikomų tarifų ir balso ryšio (fiksuotojo ir judriojo) bei trumpųjų žinučių paslaugoms savoje šalyje taikomų tarifų mažmeninių kainų skirtumus, teikėjams, kurie savanoriškai nusprendžia netaikyti papildomų mokesčių už ryšio paslaugas ES viduje, turėtų būti netaikoma nuostata dėl didžiausių mažmeninių kainų, laikantis sąžiningo naudojimo taisyklių, kad vartotojai greičiau galėtų pasinaudoti ryšio paslaugų savoje šalyje ir ES viduje vienodų mažmeninių kainų teikiama nauda. Sąžiningo naudojimo taisyklės bus nustatytos įgyvendinimo akte, kurį Komisija turėtų priimti ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d., pasikonsultavusi su BEREC;

(81) antrame etape, nuo 2029 m. sausio 1 d., teikėjai neturėtų taikyti skirtingų mažmeninių kainų už ryšio paslaugas savojoje šalyje ir ES viduje. Tačiau teikėjų pareiga laikytis šios priemonės priklauso nuo to, ar bus priimtos teikėjams skirtos apsaugos priemonės, susijusios su tvarumo, sąžiningo naudojimo ir kovos su sukčiavimu priemonėmis. Tokias apsaugos priemones Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktu ne vėliau kaip 2028 m. birželio 30 d.;

(82) be to, prieš visišką papildomų mažmeninių mokesčių panaikinimą, prasidedantį 2029 m. sausio 1 d., turi būti peržiūrėtos ryšio paslaugų ES viduje taisyklės – tai Komisija turėtų atlikti ne vėliau kaip 2027 m. birželio 30 d., pasikonsultavusi su BEREC;

(83) atlikdama šią peržiūrą, Komisija turėtų, padedant BEREC, įvertinti naujųjų priemonių poveikį vartotojams ir teikėjams, taip pat atsižvelgdama į kintančią rinkos dinamiką. Vertinimas turėtų apimti didmeninių išlaidų raidą, ryšio paslaugų ES viduje mažmeninių kainų tendenciją, vartotojų prioritetų raidą, galimą poveikį su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikimo nacionalinėms rinkoms, visų pirma vartotojų mokamoms mažmeninėms kainoms, galimą priemonių poveikį teikėjų pajamoms, su numeriu nesiejamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų arba kitų ryšio paslaugų ES viduje alternatyvų naudojimo mastą, prieinamumą ir konkurencingumą, ir su ryšio paslaugomis ES viduje susijusių tarifų planų raidą;

(84) šis vertinimas taps pagrindu Komisijai ne vėliau kaip 2028 m. birželio 30 d. priimti įgyvendinimo aktą, kuriame būtų nustatytos teikėjams skirtos apsaugos priemonės, susijusios su tvarumo, sąžiningo naudojimo ir kovos su sukčiavimu priemonėmis. Jis taip pat galėtų tapti pagrindu Komisijai parengti galimą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo priemonės būtų iš dalies keičiamos, jei to prireiktų;

(85) rinkdamos duomenis apie taisyklių poveikį ryšio paslaugoms ES viduje, jį stebėdamos, atlikdamos jo peržiūrą ir apie jį pranešdamos, Komisija, BEREC, nacionalinės reguliavimo institucijos ir, kai taikytina, kitos atitinkamos kompetentingos institucijos turėtų laikyti konfidencialiomis visas komercines paslaptis ir kitą konfidencialią informaciją, kuria teikėjai pasidalija. Tačiau konfidencialios informacijos apsauga neturėtų kliudyti kompetentingoms nacionalinėms institucijomis laiku dalytis tokia informacija;

(86) laikantis proporcingumo principo, šiuo reglamentu nustatytos ryšio paslaugoms ES viduje taikomos priemonės turėtų būti ribotos trukmės ir jų galiojimas turėtų baigtis 2032 m. birželio 30 d. Toks pratęsimas turėtų sudaryti Komisijai sąlygas rinkti ir nagrinėti priemonių poveikiui įvertinti aktualius duomenis, kartu užtikrinant, kad pažeidžiami vartotojai būtų apsaugoti nuo potencialiai pernelyg didelių ryšio paslaugų ES viduje kainų. Priemonių galiojimo pabaigos data sutampa su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/612 ([20]) galiojimo pabaigos data;

(87) siekiant sudaryti sąlygas nedelsiant taikyti šiame reglamente nustatytas priemones, šis reglamentas turėtų įsigalioti trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

([20]) 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/612 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje (OL L 115, 2022 4 13, p. 1).

*1 straipsnis*

**Dalykas ir taikymo sritis**

1. Šiuo reglamentu siekiama palengvinti ir paskatinti itin didelio pralaidumo tinklų (toliau – IDPT) diegimą skatinant bendrai naudotis esama fizine infrastruktūra ir sudarant sąlygas veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą, kad tokius tinklus būtų galima diegti greičiau ir mažesnėmis sąnaudomis.

2. Jei kuri nors šio reglamento nuostata prieštarauja Direktyvos 2002/77/EB, (ES) 2018/1972 arba (ES) 2022/2555 nuostatai, viršesnė yra atitinkama tų direktyvų nuostata.

3. Šiuo reglamentu nustatomi būtiniausi reikalavimai 1 dalyje nustatytiems tikslams pasiekti. Valstybės narės gali palikti galioti arba nustatyti Sąjungos teisę atitinkančias taisykles, kurios yra griežtesnės arba išsamesnės nei tie būtiniausi reikalavimai, jei jomis skatinamas bendras esamos fizinės infrastruktūros naudojimas arba sudaromos sąlygos veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą.

4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 3 dalies, valstybės narės toliau nepalieka galioti arba nenustato toje dalyje nurodytų priemonių 3 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos a–e punktų, 3 straipsnio 7 ir 10 dalių, 4 straipsnio 7 dalies, 5 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, 5 straipsnio 5 dalies, 6 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 7 ir 8 dalių atžvilgiu.

5. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių atsakomybei užtikrinti nacionalinį saugumą ir jų įgaliojimams apsaugoti kitas esmines valstybės funkcijas, įskaitant valstybės teritorinio vientisumo užtikrinimą ir viešosios tvarkos palaikymą.

*2 straipsnis*

**Terminų apibrėžtys**

Šio reglamento tikslais taikomos Direktyvoje (ES) 2018/1972 išdėstytos apibrėžtys, visų pirma „elektroninių ryšių tinklo“, „itin didelio pralaidumo tinklo“, „viešojo elektroninių ryšių tinklo“, „tinklo galinio taško“, „susijusių priemonių“, „galutinio vartotojo“, „tinklų ir paslaugų saugumo“, „prieigos“ ir „operatoriaus“ apibrėžtys.

Taip pat taikomos šios apibrėžtys:

1) tinklo operatorius yra:

   a) operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/1972 2 straipsnio 29 punkte;

   b) įmonė, teikianti fizinę infrastruktūrą, kurios paskirtis yra teikti:

      i) šias gamybos, tiekimo ar paskirstymo paslaugas:

         — dujų,

         — elektros energijos, įskaitant viešąjį apšvietimą,

         — šildymo,

         — vandens, įskaitant nuotekų išleidimą arba valymą bei kanalizaciją ir drenažo sistemas;

      ii) transporto paslaugas, įskaitant geležinkelius, kelius, įskaitant miesto kelius, tunelius, uostus ir oro uostus;

2) viešosios teisės reglamentuojama įstaiga – įstaiga, turinti visus toliau išvardytus bruožus:

   a) ji įsteigta siekiant konkretaus tikslo – tenkinti bendrojo intereso poreikius, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio;

   b) ji turi juridinio asmens statusą;

c) ją visiškai arba didžiąja dalimi finansuoja valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos ar kitos viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos, arba tos valdžios institucijos ar įstaigos prižiūri jos valdymą; arba ji turi administracinį, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusę narių skiria valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos arba kitos viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos;

3) viešojo sektoriaus institucija – valstybės, regiono ar vietos valdžios institucija, viešosios teisės reglamentuojama įstaiga arba vienos ar daugiau tokių valdžios institucijų arba vienos ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų asociacija;

4) fizinė infrastruktūra yra:

a) bet kuris tinklo elementas, skirtas kitiems tinklo elementams talpinti, tačiau pats netampantis aktyviu tinklo elementu, pavyzdžiui, vamzdžiai, stiebai, kanalai, apžiūros kameros, šuliniai, spintos, antenų įrenginiai, bokštai ir stulpai, taip pat pastatai, įskaitant jų stogus ir jų fasadų dalis arba įvadus į pastatus, ir bet koks kitas turtas, įskaitant tokius gatvės įrenginius kaip apšvietimo stulpai, kelio ženklai, šviesoforai, informaciniai stendai ir kelių mokesčių rinkimo stočių konstrukcijos, taip pat autobusų ir tramvajų stotelės ir metro bei geležinkelio stotys;

b) jeigu jie nėra tinklo dalis ir nuosavybės teise priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojami: pastatai, įskaitant jų stogus ir jų fasadų dalis arba įvadus į pastatus, ir bet koks kitas turtas, įskaitant tokius gatvės įrenginius kaip apšvietimo stulpai, kelio ženklai, šviesoforai, informaciniai stendai ir kelių mokesčių rinkimo stočių konstrukcijos, taip pat autobusų ir tramvajų stotelės ir metro bei geležinkelio stotys.

Kabeliai, įskaitant nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas, taip pat tinklo elementai, naudojami žmonėms vartoti skirto vandens, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/2184 ([21]) 2 straipsnio 1 punkte, tiekimui, nelaikomi fizine infrastruktūra, kaip tai suprantama šiame reglamente;

5) civilinės inžinerijos darbai – statybos arba civilinės inžinerijos darbų rezultatų visuma, kurios pakanka ekonominei ar techninei funkcijai savarankiškai vykdyti ir kuri apima vieną ar daugiau fizinės infrastruktūros elementų;

6) fizinė pastato infrastruktūra – fizinė infrastruktūra arba įrenginiai galutinio naudotojo vietoje, įskaitant bendros nuosavybės elementus, kurioje ketinama įrengti laidinės ir (arba) belaidės prieigos tinklus, kai tokiais prieigos tinklais galima teikti elektroninių ryšių paslaugas ir sujungti pastato prieigos tašką su tinklo galiniu tašku;

7) pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija – optiniai skaiduliniai kabeliai galutinio naudotojo vietoje, įskaitant bendros nuosavybės elementus, skirti elektroninių ryšių paslaugoms teikti ir pastato prieigos taškui sujungti su tinklo galiniu tašku;

8) šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra – fizinė pastato infrastruktūra, skirta optinių skaidulų elementams įrengti;

9) kapitalinės renovacijos darbai – civilinės inžinerijos darbai galutinio naudotojo vietoje, kurie apima struktūrinius visos fizinės pastato infrastruktūros arba didelės jos dalies pakeitimus ir kuriems atlikti pagal nacionalinę teisę reikia statybos leidimo;

10) leidimas – aiškus arba numanomas vienos ar daugiau kompetentingų institucijų sprendimas arba vienu metu arba paeiliui priimtų sprendimų rinkinys, kurių pagal nacionalinę teisę reikalaujama, kad įmonė galėtų atlikti statybos arba civilinės inžinerijos darbus, būtinus IDPT elementams diegti;

([21]) 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/2184 dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (OL L 435, 2020 12 23, p. 1).

11) prieigos taškas – fizinis taškas pastato viduje arba išorėje, prieinamas įmonėms, teikiančioms ar turinčioms teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, kad būtų galima prisijungti prie šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros;

12) priėjimo teisės – Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio 1 dalyje nurodytos teisės, suteiktos operatoriui, kad jis galėtų ant valstybinio ar privačiojo turto, virš jo ar po juo įrengti IDPT ir susijusioms priemonėms įdiegti skirtus įrenginius.

*3 straipsnis*

**Prieiga prie esamos fizinės infrastruktūros**

1. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, rašytiniu operatoriaus prašymu patenkina visus pagrįstus prašymus suteikti prieigą prie tos fizinės infrastruktūros sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant kainą, siekiant diegti IDPT ar susijusių priemonių elementus. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, visus tokius pagrįstus prašymus taip pat patenkina nediskriminacinėmis sąlygomis. Tokiuose rašytiniuose prašymuose išsamiai apibūdinami fizinės infrastruktūros, prie kurios prašoma prieigos, elementai ir nurodomas konkretus laikotarpis. Valstybės narės gali nustatyti išsamius reikalavimus, susijusius su administraciniais prašymų aspektais.

2. Operatoriaus prašymu juridiniai asmenys, kurie daugiausia veikia kaip žemės, kurioje planuojama įrengti arba buvo įrengti IDPT elementams diegti skirti įrenginiai, nuomotojai arba teisių į žemę, išskyrus nuosavybės teises, turėtojai arba kurie žemės savininkų vardu valdo nuomos sutartis, ir operatoriai, vadovaudamiesi nacionaline sutarčių teise, sąžiningai derasi dėl prieigos prie tokios žemės, be kita ko, dėl kainos, kuri, kai tinkama, turi atspindėti rinkos sąlygas.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti operatoriai ir juridiniai asmenys informuoja nacionalinę reguliavimo instituciją apie pagal pirmą pastraipą sudarytus susitarimus, įskaitant sutartą kainą.

Valstybės narės gali pateikti gaires dėl sąlygų, įskaitant kainą, kad tokius susitarimus būtų lengviau sudaryti.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad privačių komercinių pastatų, kurie nepriklauso tinklo operatoriui ir nėra jo kontroliuojami, savininkai, gavę rašytinį operatoriaus prašymą, turi patenkinti pagrįstus prašymus dėl prieigos prie tų pastatų, įskaitant jų stogus, kad būtų galima sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis ir rinkos sąlygas atitinkančia kaina įdiegti IDPT ar susijusių priemonių elementus. Prieš prieigos prašytojui pateikiant tokį prašymą turi būti įvykdytos visos šios sąlygos:

a) pastatas yra kaimo arba atokioje vietovėje, kaip apibrėžta valstybių narių;

b) vietovėje, dėl kurios pateiktas prieigos prašymas, nėra tos pačios rūšies – fiksuotojo ar judriojo ryšio – IDPT, kurį prieigos prašytojas ketina diegti, ir pagal prašymo dieną turimą informaciją, surinktą per bendrą informacinį punktą, tokio tinklo diegti neplanuojama,

c) vietovėje, dėl kurios pateiktas prieigos prašymas, nėra fizinės infrastruktūros, kuri nuosavybės teise priklauso tinklo operatoriams arba viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojama ir techniškai yra tinkama IDPT elementams įrengti.

Valstybės narės gali nustatyti komercinių pastatų, kuriems dėl visuomenės saugumo, gynybos, saugos ir sveikatos priežasčių gali būti netaikoma pareiga patenkinti tokį prieigos prašymą, kategorijų sąrašą. Tas sąrašas ir toms kategorijoms nustatyti taikytini kriterijai skelbiami per bendrą informacinį punktą.

4. Nustatydami sąžiningas ir pagrįstas prieigos suteikimo sąlygas, įskaitant kainas, ir siekdami išvengti pernelyg didelių kainų, tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, kai aktualu, atsižvelgia bent į:

a) esamas sutartis ir komercines sąlygas, dėl kurių susitarė prieigos prašantys operatoriai ir tinklo operatoriai arba viešosios institucijos, suteikiančios prieigą prie fizinės infrastruktūros;

b) poreikį užtikrinti, kad prieigos teikėjas turėtų sąžiningą galimybę susigrąžinti išlaidas, patirtas suteikiant prieigą prie savo fizinės infrastruktūros, atsižvelgiant į konkrečias nacionalines sąlygas, verslo modelius ir tarifų struktūras, nustatytas siekiant suteikti sąžiningą galimybę susigrąžinti išlaidas; elektroninių ryšių tinklų atveju taip pat turi būti atsižvelgiama į visas nacionalinės reguliavimo institucijos nustatytas taisomąsias priemones;

c) galimas papildomas techninės priežiūros ir pritaikymo išlaidas, susijusias su prieigos prie atitinkamos infrastruktūros suteikimu;

d) prašomos prieigos poveikį prieigos teikėjo verslo planui, įskaitant investicijas į fizinę infrastruktūrą, prie kurios prašoma prieigos;

e) konkrečiu prieigos prie operatorių fizinės infrastruktūros atveju – atitinkamas pagal 13 dalį parengtas gaires, visų pirma:

i) tų investicijų ekonominį gyvybingumą remiantis jų rizikos profiliu;

ii) tinkamos investicijų grąžos ir tokios investicijų grąžos grafiko poreikį;

iii) galimą prieigos poveikį galutinės grandies konkurencijai, taigi ir kainoms bei investicijų grąžai;

iv) galimą tinklo turto nusidėvėjimą prieigos prašymo pateikimo metu;

v) galimą verslo planą, kuriuo investicijos buvo grindžiamos jų darymo metu, visų pirma kai tai investicijos į fizinę infrastruktūrą, naudojamą junglumui teikti, ir

vi) galimai anksčiau prieigos prašytojui suteiktą galimybę bendrai investuoti į fizinės infrastruktūros diegimą, visų pirma pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 76 straipsnį, arba bendrai diegti kartu su ja;

f) vertinant operatorių poreikį gauti tinkamą investicijų grąžą, atspindinčią atitinkamas rinkos sąlygas, atsižvelgia į skirtingus jų verslo modelius, visų pirma, kiek tai susiję su įmonėmis, kurios pirmiausia teikia susijusias priemones ir fizinę prieigą daugiau nei vienai įmonei, teikiančiai arba turinčiai teisę teikti viešuosius elektroninių ryšių tinklus.

5. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, gali atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros, remdamiesi viena ar daugiau iš šių priežasčių:

a) fizinė infrastruktūra, prie kurios paprašyta prieigos, nėra techniškai tinkama nė vienam iš 1 dalyje nurodytų IDPT elementų įrengti;

b) trūksta vietos 1 dalyje nurodytiems IDPT ar susijusių priemonių elementams įrengti, be kita ko, atsižvelgus į būsimus prieigos teikėjo vietos poreikius, kurie yra pakankamai pagrįsti, pavyzdžiui, remiantis viešai skelbiamais investicijų planais arba būsimiems poreikiams paliktai talpai nuosekliai taikoma procentine dalimi, palyginti su visa fizinės infrastruktūros talpa;

c) esama pateisinamų priežasčių, susijusių su sauga, nacionaliniu saugumu ir visuomenės sveikata;

d) esama deramai pateisinamų priežasčių, susijusių su bet kurio tinklo, visų pirma ypatingos svarbos nacionalinės infrastruktūros, vientisumu ir saugumu;

e) esama deramai pateisinamos rizikos, kad planuojamos elektroninių ryšių paslaugos gali kelti didelių trukdžių kitoms naudojantis ta pačia fizine infrastruktūra teikiamoms paslaugoms;

f) galima naudotis perspektyviomis alternatyviomis priemonėmis pasyviai didmeninei fizinei prieigai prie elektroninių ryšių tinklų, tinkamai IDPT paslaugoms teikti ir suteikiamai sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, ir tokias priemones teikia tas pats tinklo operatorius arba – konkrečiu kaimo arba atokių vietovių atveju, kai tinklas yra valdomas tik didmenos pagrindu ir nuosavybės teise priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojamas – jas teikia tokio tinklo operatorius.

6. Valstybės narės gali nustatyti, kad tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, gali atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros, jei esama perspektyvių alternatyvių priemonių nediskriminacinei atvirajai didmeninei aktyviai prieigai prie IDPT, teikiamų to paties tinklo operatoriaus arba tos pačios viešosios institucijos, jeigu tenkinamos abi toliau nurodytos sąlygos:

a) tokios alternatyvios didmeninės prieigos priemonės yra siūlomos sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant kainą;

b) prašančiojo operatoriaus diegimo projektas yra skirtas tai pačiai aprėpties teritorijai ir nėra kito šią aprėpties teritoriją aptarnaujančio šviesolaidinio tinklo, jungiančio galutinio naudotojo patalpas.

Ši dalis taikoma tik toms valstybėms narėms, kuriose tokia atsisakymo galimybė ar jos atitikmuo taikoma 2024 m. gegužės 11 d., laikantis nacionalinės teisės, atitinkančios Sąjungos teisę.

7. Kai atsisakoma suteikti prieigą, kaip nurodyta 5 ir 6 dalyse, tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija, kuriai nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kuri ją kontroliuoja, ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo išsamaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos raštu praneša prieigos prašytojui apie konkrečias ir išsamias tokio atsisakymo priežastis, išskyrus nacionalinės ypatingos svarbos infrastruktūros atveju, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, dėl kurios pranešant prieigos prašytojui apie atsisakymą nereikalaujama nurodyti konkrečių ir išsamių priežasčių.

8. Valstybės narės gali įsteigti ar paskirti įstaigą, kuri koordinuotų prieigos prie viešojo sektoriaus institucijoms nuosavybės teise priklausančios arba jų kontroliuojamos fizinės infrastruktūros prašymus, teiktų teisines ir technines konsultacijas derantis dėl prieigos sąlygų ir palengvintų informacijos teikimą per 12 straipsnyje nurodytą bendrą informacinį punktą.

9. Fizinei infrastruktūrai, kuriai jau taikomos pareigos suteikti prieigą, nustatytos nacionalinių reguliavimo institucijų pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 arba atsirandančios taikant Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, 1, 4 ir 5 dalyse nustatytos pareigos netaikomos tol, kol galioja tokios pareigos suteikti prieigą.

10. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba tam tikrų kategorijų fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, gali tai fizinei infrastruktūrai ar toms fizinės infrastruktūros kategorijoms netaikyti 1, 4 ir 5 dalių dėl jų architektūrinės, istorinės, religinės ar aplinkosauginės vertės arba dėl visuomenės saugumo, gynybos, saugos ir sveikatos priežasčių. Valstybės narės arba atitinkamai regionų ir vietos valdžios institucijos, remdamosi tinkamai pateisinamomis ir proporcingomis priežastimis, nustato tokią savo teritorijose esančią fizinę infrastruktūrą ar fizinės infrastruktūros kategorijas. Fizinės infrastruktūros kategorijų sąrašas ir joms nustatyti taikomi kriterijai padaromi prieinami per bendrą informacinį punktą.

11. Operatoriai turi teisę siūlyti prieigą prie savo fizinės infrastruktūros siekdami diegti tinklus, kurie nėra elektroninių ryšių tinklai ar susijusios priemonės.

12. Nepaisant 3 dalies, šiuo straipsniu nedaromas poveikis fizinės infrastruktūros savininko teisei į nuosavybę, jei tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija nėra savininkas, ir bet kurios kitos trečiosios šalies, pavyzdžiui, žemės savininkų ir privačiosios nuosavybės savininkų, teisei į nuosavybę ar, kai taikytina, nuomininkų teisėms.

13. Pasikonsultavusi atitinkamai su suinteresuotaisiais subjektais, nacionalinėmis ginčų sprendimo įstaigomis ir su kitomis kompetentingomis Sąjungos įstaigomis ar agentūromis atitinkamuose sektoriuose ir atsižvelgdama į nusistovėjusius principus ir skirtingą padėtį valstybėse narėse, Komisija gali, glaudžiai bendradarbiaudama su BEREC, pateikti šio straipsnio taikymo gaires.

*4 straipsnis*

**Su fizine infrastruktūra susijęs skaidrumas**

1. Kad galėtų prašyti prieigos prie fizinės infrastruktūros pagal 3 straipsnį, operatorius turi teisę, pateikęs prašymą per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu, gauti šią būtiniausią informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą:

a) georeferencinę informaciją apie vietą ir trasą;

b) infrastruktūros rūšį ir dabartinį naudojimą;

c) kontaktinį punktą.

Tokia būtiniausia informacija turi būti prieinama proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo suteikti prieigą prie informacijos pateikimo dienos. Tinkamai pagrįstais atvejais tas terminas gali būti vieną kartą pratęstas 5 darbo dienomis. Prieigos prašantys operatoriai apie termino pratęsimą informuojami per bendrą informacinį punktą.

Bet kuris operatorius, prašantis prieigos prie informacijos pagal šį straipsnį, nurodo geografinę vietovę, kurioje numato diegti IDPT ar susijusių priemonių elementus.

Prieiga prie būtiniausios informacijos gali būti ribojama arba gali būti atsisakoma ją suteikti, jei tai būtina siekiant užtikrinti tam tikrų viešojo sektoriaus institucijoms nuosavybės teise priklausančių arba jų kontroliuojamų pastatų saugumą, tinklų saugumą ir jų vientisumą, nacionalinį saugumą, ypatingos svarbos nacionalinės infrastruktūros saugumą, visuomenės sveikatą ar saugą arba dėl priežasčių, susijusių su konfidencialumu arba veiklos ir komercinėmis paslaptimis.

2. Be 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos būtiniausios informacijos valstybės narės gali reikalauti informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą, pavyzdžiui, informacijos apie fizinės infrastruktūros naudojimo lygį.

3. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu pateikia bent 1 dalyje nurodytą būtiniausią informaciją ir, kai taikytina, 2 dalyje nurodytą papildomą informaciją ir nedelsdami pateikia atnaujintą informaciją. Tuo atveju, jei tinklo operatoriai arba viešojo sektoriaus institucijos nesilaiko šios dalies, kompetentingos institucijos per 10 darbo dienų nuo tokio prašymo gavimo dienos gali prašyti elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą pateikti 1 dalyje nurodytą trūkstamą informaciją, nedarant poveikio valstybių narių galimybei tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, taikyti sankcijas už tos pareigos nevykdymą.

4. Kuo trumpesniu ir ne ilgesniu nei dvylikos mėnesių pereinamuoju laikotarpiu valstybės narės gali savivaldybes, kuriose gyvena mažiau kaip 3 500 gyventojų, atleisti nuo 3 dalyje nurodytos pareigos. Valstybės narės parengia veiksmų gaires, kuriose pateikiami 1 dalyje nurodytos būtiniausios informacijos pateikimo per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu terminai. Tos išimtys ir gairės skelbiamos per bendrą informacinį punktą. Tuo pereinamuoju laikotarpiu tos savivaldybės užtikrina, kad turima informacija operatoriams būtų prieinama.

5. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, gavę konkretų rašytinį operatoriaus prašymą, patenkina pagrįstus prašymus atlikti konkrečių jų fizinės infrastruktūros elementų apžiūras vietoje. Tokiuose prašymuose IDPT ar susijusių priemonių elementų diegimo tikslais nurodomi atitinkamos fizinės infrastruktūros elementai. Nurodytų fizinės infrastruktūros elementų apžiūras vietoje leidžiama atlikti proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, atsižvelgiant į 1 dalies ketvirtoje pastraipoje numatytus apribojimus. Valstybės narės gali nustatyti išsamius reikalavimus, susijusius su administraciniais prašymų aspektais.

6. Valstybės narės gali, remdamosi tinkamai pateisinamomis ir proporcingomis priežastimis, nustatyti, kokiai nacionalinei ypatingos svarbos infrastruktūrai, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, arba kokioms jos dalims netaikomos 1, 3 ir 5 dalyse nustatytos pareigos.

7. 1, 3 ir 5 dalys netaikomos tais atvejais, kai:

a) fizinė infrastruktūra nėra techniškai tinkama IDPT ar susijusioms priemonėms diegti;

b) remiantis valstybių narių atlikta sąnaudų ir naudos analize ir konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais, pareiga teikti informaciją apie tam tikrų esamų rūšių fizinę infrastruktūrą pagal 1 dalies pirmą pastraipą būtų neproporcinga, arba

c) fizinės infrastruktūros atžvilgiu netaikomos pareigos suteikti prieigą pagal 3 straipsnio 10 dalį.

Tokių išimčių taikymo pagrindimas, kriterijai ir sąlygos skelbiami per bendrą informacinį punktą ir apie juos pranešama Komisijai.

8. Operatoriai, kurie gauna prieigą prie informacijos pagal šį straipsnį, imasi tinkamų priemonių konfidencialumui ir veiklos bei komercinių paslapčių apsaugai užtikrinti. Tuo tikslu jie užtikrina informacijos konfidencialumą ir ją naudoja tik savo tinklų diegimo tikslais.

*5 straipsnis*

**Civilinės inžinerijos darbų koordinavimas**

1. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, ir tinklo operatoriai turi teisę IDPT ar susijusių priemonių elementų diegimo tikslais derėtis su operatoriais dėl civilinės inžinerijos darbų koordinavimo susitarimų, įskaitant susitarimus dėl išlaidų paskirstymo.

2. Tiesiogiai ar netiesiogiai atlikdamos arba planuodamos atlikti civilinės inžinerijos darbus, kurie visiškai ar iš dalies finansuojami viešosiomis lėšomis, viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, ir tinklo operatoriai tenkina IDPT ar susijusių priemonių elementų diegimo tikslais operatorių pateiktus pagrįstus rašytinius prašymus koordinuoti tuos civilinės inžinerijos darbus skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis. Valstybės narės gali nustatyti išsamius reikalavimus, susijusius su prašymo administraciniais aspektais.

Prašymai koordinuoti civilinės inžinerijos darbus patenkinami, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

a) tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija, kuriai nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kuri ją kontroliuoja, iš pradžių numatę atitinkamus civilinės inžinerijos darbus, dėl civilinės inžinerijos darbų koordinavimo nepatirs jokių nesusigrąžinamų papildomų išlaidų, įskaitant išlaidas, atsiradusias dėl papildomo vėlavimo, nedarant poveikio galimybei atitinkamoms šalims susitarti dėl išlaidų paskirstymo;

b) tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija, kuriai nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kuri ją kontroliuoja, iš pradžių numatę civilinės inžinerijos darbus, ir toliau kontroliuoja tų darbų koordinavimą;

c) prašymas pateikiamas kuo greičiau ir, kai civilinės inžinerijos darbams yra reikalingas leidimas, bent prieš vieną mėnesį iki galutinio projekto pateikimo leidimus išduodančioms institucijoms.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, prašymai koordinuoti civilinės inžinerijos darbus viešojo sektoriaus institucijoms nuosavybės teise priklausančiai arba jų kontroliuojamai įmonei, teikiančiai arba turinčiai teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, būtų laikomi nepagrįstais, jei tais civilinės inžinerijos darbais prisidedama prie IDPT diegimo, su sąlyga, kad tie IDPT yra kaimo arba atokiose vietovėse, nuosavybės teise priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojami ir yra valdomi tik didmenos pagrindu.

4. Įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, prašymas koordinuoti civilinės inžinerijos darbus, pateiktas įmonei, teikiančiai arba turinčiai teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, gali būti laikomas nepagrįstu, jeigu tenkinamos abi šios sąlygos:

a) prašymas susijęs su vietove, kuriai galioja viena iš šių sąlygų:

   i) buvo paskelbta plačiajuosčio ryšio tinklų, įskaitant IDPT, aprėpties prognozė pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnio 1 dalį;

ii) buvo pateiktas kvietimas deklaruoti ketinimą diegti IDPT pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnio 3 dalį;

iii) buvo surengtos viešos konsultacijos pagal Sąjungos valstybės pagalbos taisykles;

b) prašančioji įmonė nepareiškė ketinimo diegti IDPT a punkte nurodytoje vietovėje pagal bet kurią iš tame punkte išvardytų naujausių procedūrų, apimančių laikotarpį, per kurį pateiktas koordinavimo prašymas.

Jei prašymas koordinuoti darbus pagal pirmą pastraipą laikomas nepagrįstu, įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, kuri atsisakė koordinuoti civilinės inžinerijos darbus, įdiegia pakankamo pajėgumo fizinę infrastruktūrą, kad galėtų ateityje patenkinti galimus pagrįstus trečiųjų šalių prieigos poreikius.

5. Valstybės narės gali, remdamosi tinkamai pateisinamomis ir proporcingomis priežastimis, nustatyti, kokių rūšių civilinės inžinerijos darbai yra laikomi ribotos apimties, pavyzdžiui, vertės, dydžio ar trukmės požiūriu, arba susiję su nacionaline ypatingos svarbos infrastruktūra, kuriems galėtų būti netaikoma pareiga koordinuoti civilinės inžinerijos darbus pagal 2 dalį. Išimčių taikymo tokių rūšių civilinės inžinerijos darbams pagrindimas, kriterijai ir sąlygos skelbiami per bendrą informacinį punktą.

Valstybės narės gali nuspręsti, kad viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, ir tinklo operatoriai 2 ir 4 dalių netaiko tų rūšių civilinės inžinerijos darbams, kurie susiję su nacionaline ypatingos svarbos infrastruktūra, arba dėl valstybių narių pagal šios dalies pirmą pastraipą nustatytų nacionalinio saugumo priežasčių.

Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, ir tinklo operatoriai gali nuspręsti 2 ir 4 dalių netaikyti tų rūšių darbams, kuriuos valstybės narės pagal šios dalies pirmą pastraipą laiko ribotos apimties.

6. Ne vėliau kaip 2025 m. lapkričio 12 d., pasikonsultavusi atitinkamai su suinteresuotaisiais subjektais, nacionalinėmis ginčų sprendimo įstaigomis ir su kitomis kompetentingomis Sąjungos įstaigomis ar agentūromis atitinkamuose sektoriuose ir atsižvelgusi į nusistovėjusius principus ir kiekvienos valstybės narės konkrečią padėtį, BEREC, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, pateikia šio straipsnio taikymo gaires, visų pirma dėl:

a) išlaidų, susijusių su civilinės inžinerijos darbų koordinavimu, paskirstymo, kaip nurodyta 1 dalyje;

b) kriterijų, kurių turėtų laikytis ginčų sprendimo įstaigos spręsdamos ginčus, patenkančius į šio straipsnio taikymo sritį, ir

c) kriterijų, kuriais užtikrinamas pakankamas pajėgumas, kad būtų patenkinti numatomi būsimi pagrįsti poreikiai, jei pagal 4 dalį atsisakoma koordinuoti civilinės inžinerijos darbus.

*6 straipsnis*

**Planuojamų civilinės inžinerijos darbų skaidrumas**

1. Kad būtų galima derėtis dėl 5 straipsnyje nurodytų civilinės inžinerijos darbų koordinavimo susitarimų, tinklo operatorius ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą pateikia šią būtiniausią informaciją:

a) geografiškai susietą darbų vietą ir jų pobūdį;

b) atitinkamus fizinės infrastruktūros elementus;

c) numatomą darbų pradžios datą ir darbų trukmę;

d) kai taikytina, numatomą galutinio projekto pateikimo leidimus išduodančioms kompetentingoms institucijoms datą;

e) kontaktinį punktą.

Tinklo operatorius ir viešojo sektoriaus institucija, kuriai nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kuri ją kontroliuoja, užtikrina, kad pirmoje pastraipoje nurodyta informacija apie planuojamus civilinės inžinerijos darbus, susijusius su jų fizine infrastruktūra, būtų teisinga, atnaujinta ir nedelsiant pateikta per bendrą informacinį punktą, kai tik tinklo operatorius gauna informaciją apie per kitus šešis mėnesius numatomus vykdyti jo civilinės inžinerijos darbus ir bet kuriuo atveju, įskaitant atvejus, kai turi būti gautas leidimas, ne vėliau kaip likus dviem mėnesiams iki pirmosios paraiškos išduoti leidimą pateikimo kompetentingoms institucijoms.

Operatoriai turi teisę per bendrą informacinį punktą gauti prieigą elektroniniu formatu prie pirmoje pastraipoje nurodytos būtiniausios informacijos, pateikdami motyvuotą prašymą, kuriame nurodyta vietovė, kurioje prašantysis operatorius numato diegti IDPT ar susijusių priemonių elementus. Per 10 darbo dienų nuo prašymo suteikti prieigą prie informacijos gavimo dienos prašoma informacija pateikiama proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis. Tinkamai pagrįstais atvejais tas terminas gali būti vieną kartą pratęstas penkiomis darbo dienomis. Prieiga prie būtiniausios informacijos gali būti ribojama arba gali būti atsisakoma ją suteikti tik tais atvejais, kai tai būtina siekiant užtikrinti tinklų saugumą ir jų vientisumą, nacionalinį saugumą, ypatingos svarbos infrastruktūros saugumą, visuomenės sveikatą ar saugą arba dėl priežasčių, susijusių su konfidencialumu arba veiklos ir komercinėmis paslaptimis.

2. Valstybės narės gali, remdamosi tinkamai pateisinamomis ir proporcingomis priežastimis, nustatyti, kokių rūšių civilinės inžinerijos darbai yra laikomi ribotos apimties, pavyzdžiui, vertės, dydžio ar trukmės požiūriu, arba susiję su nacionaline ypatingos svarbos infrastruktūra, taip pat ekstremaliąsias situacijas arba nacionalinio saugumo priežastis, kurios pateisintų pareigos teikti būtiniausią informaciją pagal 1 dalį netaikymą. Išimčių taikymo tokių rūšių civilinės inžinerijos darbams pagrindimas, kriterijai ir sąlygos skelbiami per bendrą informacinį punktą.

Valstybės narės gali nuspręsti, kad viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, ir tinklo operatoriai 1 dalies netaiko tų rūšių civilinės inžinerijos darbams, kurie susiję su nacionaline ypatingos svarbos infrastruktūra, arba dėl valstybių narių pagal šios dalies pirmą pastraipą nustatytų nacionalinio saugumo priežasčių.

Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms nuosavybės teise priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, ir tinklo operatoriai gali nuspręsti 1 dalies netaikyti informacijai apie tų rūšių civilinės inžinerijos darbus, kurie yra ribotos apimties, taip pat dėl valstybių narių pagal šios dalies pirmą pastraipą nustatytų ekstremaliųjų situacijų priežasčių.

*7 straipsnis*

**Leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo tvarka**

1. Kompetentingos institucijos nepagrįstai neriboja ir netrukdo diegti jokių IDPT ar susijusių priemonių elementų. Valstybės narės deda visas pastangas, kad sudarytų palankesnes sąlygas tam, kad visos taisyklės, kuriomis reglamentuojamos leidimų išdavimui ir priėjimo teisių suteikimui taikytinos sąlygos ir procedūros, reikalingos IDPT ar susijusių priemonių elementams diegti, visoje nacionalinėje teritorijoje būtų taikomos nuosekliai.

2. Kompetentingos institucijos per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu pateikia visą informaciją apie sąlygas ir procedūras, taikytinas pagal administracines procedūras išduodant leidimus ir suteikiant priėjimo teises, įskaitant visą informaciją apie išimtis, kurios pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę turi būti taikomos kai kuriems arba visiems leidimams ar priėjimo teisėms, ir apie būdus pateikti paraiškas elektroniniu formatu ir gauti informaciją apie paraiškos statusą.

3. Bet kuris operatorius turi teisę per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu teikti prašymus išduoti visus reikiamus leidimus ar juos atnaujinti arba suteikti priėjimo teises ir gauti informaciją apie savo prašymo statusą. Valstybės narės gali nustatyti išsamias tos informacijos gavimo procedūras.

4. Kompetentingos institucijos gali per 15 darbo dienų nuo jos gavimo atmesti paraiškas išduoti leidimus, įskaitant paraiškas dėl priėjimo teisių, jei tą paraišką pateikęs operatorius pagal 6 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą nepateikė būtiniausios informacijos per bendrą informacinį punktą.

5. Kompetentingos institucijos išduoda arba atsisako išduoti leidimus, išskyrus priėjimo teisių suteikimą, per 4 mėnesius nuo išsamios paraiškos išduoti leidimą gavimo dienos.

Kompetentingos institucijos per 20 darbo dienų nuo paraiškos gavimo dienos nusprendžia, ar paraiška išduoti leidimą arba suteikti priėjimo teises yra išsami. Kompetentingos institucijos paprašo pareiškėjo per tą laikotarpį pateikti trūkstamą informaciją. Kompetentingai institucijai nustačius, kad paraiška išduoti leidimą yra išsami, bendras keturių mėnesių paraiškos išduoti leidimą nagrinėjimo laikotarpis, kuris pradedamas skaičiuoti nuo išsamios paraiškos gavimo dienos, nesustabdomas ir nenutraukiamas.

Pirma ir antra pastraipomis nedaromas poveikis kitiems konkretiems terminams arba pareigoms, nustatytiems siekiant tinkamai įvykdyti leidimų išdavimui taikomą procedūrą, įskaitant apeliacinę procedūrą, pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę laikantis Sąjungos teisės, ir nedaromas poveikis taisyklėms, kuriomis pareiškėjui suteikiamos papildomos teisės arba kuriomis siekiama užtikrinti kuo greitesnį leidimų išdavimą.

Valstybės narės nustato ir iš anksto per bendrą informacinį punktą paskelbia priežastis, kuriomis remdamasi kompetentinga institucija gali išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais savo iniciatyva pratęsti šios dalies pirmoje pastraipoje ir 6 dalyje nurodytus terminus.

Bet koks pratęsimas turi būti kiek įmanoma trumpesnis ir negali viršyti keturių mėnesių, nebent to reikia siekiant laikytis kitų konkrečių terminų arba pareigų, nustatytų siekiant tinkamai įvykdyti leidimų išdavimui taikomą procedūrą, įskaitant apeliacinę procedūrą, pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę laikantis Sąjungos teisės.

Pratęsimo negalima prašyti siekiant gauti trūkstamą informaciją, kurios kompetentinga institucija nepaprašė iš pareiškėjo pagal šios dalies antrą pastraipą.

Atsisakymas išduoti leidimą arba suteikti priėjimo teisę tinkamai pagrindžiamas remiantis objektyviais, skaidriais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais.

6. Nukrypstant nuo Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio 1 dalies a punkto, tais atvejais, kai IDPT ar susijusių priemonių elementams diegti reikia ne tik leidimų, bet ir priėjimo prie valstybinės arba, kai taikytina, privačios nuosavybės, virš jos arba po ja teisės, taip pat išankstinio savininko leidimo arba leidimo pagal nacionalinę teisę, kompetentingos institucijos tokias priėjimo teises suteikia per keturis mėnesius arba iki nacionalinėje teisėje nustatyto termino, atsižvelgiant į tai, kuris terminas yra trumpesnis, nuo išsamios paraiškos gavimo dienos, išskyrus ekspropriacijos atvejus.

7. Kompetentingos institucijos gali atnaujinti operatoriui išduotą leidimą vykdyti civilinės inžinerijos darbus, būtinus IDPT ar susijusių priemonių elementams diegti, kai civilinės inžinerijos darbai dėl objektyviai pateisinamų priežasčių negalėjo būti pradėti ar užbaigti iki leidimo galiojimo pabaigos. Leidimas atnaujinamas operatoriams netaikant papildomų procedūrinių reikalavimų.

8. Valstybė narės gali, *inter alia*, reikalauti, kad būtų prašoma leidimų IDPT ar susijusių priemonių elementams diegti architektūrinės, istorinės, religinės ar aplinkosauginės vertės pastatuose ar vietose, saugomuose pagal nacionalinę teisę, arba kai tai būtina siekiant užtikrinti viešąjį saugumą, ypatingos svarbos infrastruktūros saugumą arba dėl aplinkosauginių priežasčių.

9. IDPT ar susijusių priemonių elementams diegti reikalingiems leidimams, išskyrus priėjimo teises, netaikomi jokie mokesčiai ar rinkliavos, viršijantys administracines išlaidas, kaip *mutatis mutandis* numatyta Direktyvos (ES) 2018/1972 16 straipsnyje.

10. Komisija stebi, kaip šis straipsnis taikomas valstybėse narėse. Tuo tikslu valstybės narės kas trejus metus Komisijai praneša apie šio straipsnio įgyvendinimo padėtį ir apie tai, ar įvykdytos jame išvardytos sąlygos.

11. Šiame straipsnyje nustatyta tvarka taikoma nedarant poveikio Direktyvos (ES) 2018/1972 57 straipsnio.

12. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis valstybių narių turimai galimybei nustatyti papildomas nuostatas kompetentingoms institucijoms, kad jos pagreitintų leidimų išdavimo procedūrą.

*8 straipsnis*

**Sprendimo dėl paraiškos išduoti leidimą nebuvimas**

1. Jei kompetentinga institucija per 7 straipsnio 5 dalyje nurodytą taikytiną terminą nepriima sprendimo, laikoma, kad leidimas suteiktas pasibaigus tam terminui.

Pirma pastraipa taikoma su sąlyga, kad leidimų išdavimo procedūra nėra susijusi su priėjimo teisėmis. Gavęs paraišką, operatorius arba bet kuri paveiktoji šalis turi teisę iš kompetentingos institucijos gauti rašytinį patvirtinimą, kad, kai taikytina, leidimas suteiktas netiesiogiai.

Valstybės narės užtikrina, kad bet kuri paveikta trečioji šalis turėtų teisę įsikišti į administracinę procedūrą ir užginčyti sprendimą išduoti leidimą.

2. Valstybės narės gali nukrypti nuo šio straipsnio 1 dalies, jei atitinkamai leidimų išdavimo procedūrai galima taikyti bent vieną iš šių teisių gynimo priemonių:

a) operatorius, patyręs žalą dėl to, kad kompetentinga institucija nesilaikė pagal 7 straipsnio 5 dalį nustatyto taikytino termino, turi teisę reikalauti atlyginti žalą pagal nacionalinę teisę;

b) operatorius gali perduoti bylą teismui arba priežiūros institucijai.

3. Jei pagal šio straipsnio 2 dalį taikoma nukrypti leidžianti nuostata, atitinkama valstybė narė užtikrina, kad pasibaigus pagal 7 straipsnio 5 dalį nustatytam terminui ir nedarant poveikio operatoriaus teisei nedelsiant pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis pagal šio straipsnio 2 dalį, kompetentinga institucija arba bet kuri kita tos valstybės narės nustatyta įstaiga operatoriaus prašymu arba savo iniciatyva nepagrįstai nedelsdama pakviestų pareiškėją į posėdį, kad būtų lengviau priimti sprendimą dėl paraiškos išduoti leidimą. Kompetentinga institucija posėdį sušaukia ne vėliau kaip per du mėnesius nuo paraiškos pateikimo. Po posėdžio kompetentinga institucija nepagrįstai nedelsdama pateikia rašytinę diskusijų ataskaitą, kurioje, be kita ko, pateikiamos dalyvavusių šalių nuomonės, ir nurodo operatoriui datą, kada sprendimas dėl paraiškos išduoti leidimą turi būti priimtas.

*9 straipsnis*

**Leidimų išdavimo procedūrų netaikymas**

1. Leidimų išdavimo procedūra, kaip tai suprantama pagal 7 straipsnį, išskyrus atvejus, kai leidimas reikalingas pagal kitus Sąjungos teisės aktus, netaikoma civilinės inžinerijos darbams, kuriuos sudaro bet kurie iš šių darbų:

a) ribotos apimties, pavyzdžiui, vertės, dydžio, poveikio ir trukmės požiūriu, taisymo ir techninės priežiūros darbai;

b) ribotas techninio pobūdžio esamų darbų ar įrenginių atnaujinimas, darantis ribotą poveikį;

c) nedidelės apimties civilinės inžinerijos darbai, kurie yra ribotos apimties, pavyzdžiui, vertės, dydžio, poveikio ar trukmės požiūriu, ir kurių reikia IDPT diegti.

2. Remdamosi tinkamai pateisinamomis ir proporcingomis priežastimis, valstybės narės nustato civilinės inžinerijos darbų, kuriems taikoma 1 dalis, rūšis. Informacija apie tokius civilinės inžinerijos darbus skelbiama per bendrą informacinį punktą.

3. Nukrypstant nuo 1 dalies ir laikantis 2 dalyje nustatytos procedūros, kompetentingos institucijos gali reikalauti leidimų diegti IDPT ar susijusių priemonių elementus šiais atvejais:

a) fizinėje infrastruktūroje arba tam tikrų kategorijų fizinėje infrastruktūroje, saugomoje dėl priežasčių, susijusių su architektūrine, istorine, religine ar aplinkosaugine verte, arba saugomoje kitaip pagal nacionalinę teisę arba

b) kai būtina dėl visuomenės saugumo, gynybos, saugos, aplinkos apsaugos ar visuomenės sveikatos priežasčių arba siekiant užtikrinti ypatingos svarbos infrastruktūros saugumą.

4. Valstybės narės gali reikalauti, kad operatoriai, planuojantys atlikti civilinės inžinerijos darbus, kuriems taikomas šis straipsnis, prieš juos pradėdami praneštų kompetentingoms institucijoms apie savo ketinimą pradėti civilinės inžinerijos darbus.

Šis pranešimas apima tik operatoriaus pareiškimą apie ketinimą pradėti civilinės inžinerijos darbus ir pateikti būtiniausią informaciją, kurios reikia, kad kompetentingos institucijos galėtų įvertinti, ar tiems darbams taikoma 3 dalyje nustatyta nukrypti leidžianti nuostata. Ši būtiniausia informacija apima bent datą, kada numatoma pradėti civilinės inžinerijos darbus, jų trukmę, už darbų atlikimą atsakingo asmens kontaktinius duomenis ir vietovę, kurioje bus vykdomi darbai.

*10 straipsnis*

**Fizinė pastato infrastruktūra ir šviesolaidinio ryšio instaliacija**

1. Visuose naujai pastatytuose pastatuose ir pastatuose, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai, įskaitant bendros nuosavybės elementus, dėl kurių statybos leidimų paraiškos pateiktos po 2026 m. vasario 12 d., turi būti įrengta šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija, įskaitant jungtis iki fizinio taško, kuriame galutinis naudotojas prisijungia prie viešojo tinklo.

2. Visuose naujai pastatytuose daugiabučiuose pastatuose ar daugiabučiuose pastatuose, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai, dėl kurių statybos leidimų paraiškos pateiktos po 2026 m. vasario 12 d., turi būti įrengtas prieigos taškas.

3. Ne vėliau kaip 2026 m. vasario 12 d. visuose pastatuose, įskaitant jų bendros nuosavybės elementus, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 10 punkte, turi būti įrengta šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija, įskaitant jungtis iki fizinio taško, kuriame galutinis naudotojas prisijungia prie viešojo tinklo, jei dėl to neproporcingai nepadidėja renovacijos darbų išlaidos ir tai techniškai įmanoma. Visuose daugiabučiuose pastatuose, kuriuose atliekama tokia kapitalinė renovacija, taip pat turi būti įrengtas prieigos taškas.

4. Ne vėliau kaip 2025 m. lapkričio 12 d. valstybės narės, pasikonsultavusios su suinteresuotosiomis šalimis ir remdamosi sektoriaus geriausia praktika, priima atitinkamus standartus arba technines specifikacijas, būtinus 1, 2 ir 3 dalims įgyvendinti. Tuose standartuose arba techninėse specifikacijose turi būti numatoma galimybė be kliūčių atlikti įprastus atskirų šviesolaidinio ryšio instaliacijų, kurias kiekvienas operatorius naudoja IDPT paslaugoms teikti, techninės priežiūros veiksmus ir nurodoma bent ši informacija:

a) pastato prieigos taško specifikacijos ir šviesolaidinio ryšio sąsajos specifikacijos;

b) kabelių specifikacijos;

c) prievadų specifikacijos;

d) kanalų arba mikrokanalų specifikacijos;

e) techninės specifikacijos, reikalingos siekiant išvengti poveikio elektros kabeliams;

f) mažiausiasis lenkimo spindulys;

g) kabelių instaliacijos techninės specifikacijos.

5. Valstybės narės užtikrina 4 dalyje nurodytų standartų arba techninių specifikacijų laikymąsi. Tokiam laikymuisi įrodyti valstybės narės nustato procedūras, kurios galėtų apimti pastatų arba jų reprezentatyviosios imties patikrinimą vietoje.

6. Pastatams, įrengtiems pagal šį straipsnį, savanoriškai ir laikantis valstybių narių nustatytų procedūrų gali būti suteikiamas ženklas „parengta šviesolaidiniam ryšiui“, jei valstybės narės yra pasirinkusios tokį ženklą įvesti.

7. 1, 2 ir 3 dalys netaikomos tam tikrų kategorijų pastatams, kai tų dalių laikymasis yra neproporcingas, atsižvelgiant į individualių savininkų ar bendrasavininkių išlaidas, grindžiamas objektyviais elementais. Valstybės narės nustato tokias pastatų kategorijas remdamosi tinkamai pateisinamomis ir proporcingomis priežastimis.

8. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstomis ir proporcingomis priežastimis, nustato pastatų rūšis, pavyzdžiui, konkrečių kategorijų paminklus, istorinius pastatus, karinius pastatus ir nacionalinio saugumo tikslais naudojamus pastatus, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, kuriems 1, 2 ir 3 dalyse numatytos pareigos netaikomos arba kuriems šios pareigos taikomos padarius tinkamų techninių korekcijų. Informacija apie tokias pastatų kategorijas skelbiama per bendrą informacinį punktą .

*11 straipsnis*

**Prieiga prie fizinės pastato infrastruktūros**

1. Laikantis 3 dalies ir nedarant poveikio nuosavybės teisėms, bet kuris viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugų teikėjas turi teisę savo tinklą savo lėšomis atvesti iki prieigos taško.

2. Laikantis 3 dalies bet kuris viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugų teikėjas turi teisę IDPT elementų diegimo tikslais naudotis bet kokia esama fizine pastato infrastruktūra, jeigu dubliavimas techniškai neįmanomas arba ekonomiškai neefektyvus.

3. Bet kuris teisės naudotis prieigos taškų ir fizine pastato infrastruktūra turėtojas sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, be kita ko, kai tinkama, susijusiomis su kaina, patenkina visus pagrįstus rašytinius viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugų teikėjų prašymus suteikti prieigą prie prieigos taško ir fizinės pastato infrastruktūros. Valstybės narės gali nustatyti išsamius reikalavimus, susijusius su administraciniais prašymo aspektais.

4. Jei šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros nėra, visi viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugų teikėjai turi teisę savo tinklo galinį įrenginį įrengti abonento patalpose, jei gaunamas savininko ir (arba) abonento sutikimas, pagal nacionalinę teisę, naudodamiesi esama pastato fizine infrastruktūra tokiu mastu, kokiu tai įmanoma ir prieinama pagal 3 dalį, ir su sąlyga, kad tai atliekama kuo labiau sumažinant poveikį trečiųjų šalių privačiajai nuosavybei.

5. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis prieigos taško arba fizinės pastato infrastruktūros savininko nuosavybės teisėms, kai teisės naudotis ta infrastruktūra arba prieigos tašku turėtojas nėra jos (jo) savininkas, ir kitų trečiųjų šalių, kaip antai žemės savininkų ir pastato savininkų, nuosavybės teisėms.

6. Ne vėliau kaip 2025 m. lapkričio 12 d., pasikonsultavusi atitinkamai su suinteresuotaisiais subjektais, nacionalinėmis ginčų sprendimo įstaigomis ir kitomis kompetentingomis Sąjungos įstaigomis ar agentūromis atitinkamuose sektoriuose ir atsižvelgdama į nusistovėjusius principus ir skirtingą padėtį valstybėse narėse, BEREC, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, paskelbia gaires dėl prieigos prie fizinės pastato infrastruktūros sąlygų, įskaitant sąžiningų ir pagrįstų sąlygų taikymą, ir kriterijų, kurių nacionalinės ginčų sprendimo įstaigos turėtų laikytis spręsdamos ginčus.

*12 straipsnis*

**Bendrų informacinių punktų skaitmenizavimas**

1. Bendri informaciniai punktai suteikia galimybę naudotis tinkamomis skaitmeninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, interneto portalais, duomenų bazėmis, skaitmeninėmis platformomis ar skaitmeninėmis taikomosiomis programomis, kad būtų galima internetu naudotis visomis teisėmis ir vykdyti visas šiame reglamente nustatytas pareigas.

2. Siekdamos išvengti skaitmeninių priemonių dubliavimosi, valstybės narės atitinkamai gali tarpusavyje sujungti arba visiškai ar iš dalies integruoti kelias esamas ar naujas sukurtas skaitmenines priemones, kuriomis užtikrinamas 1 dalyje nurodytų bendrų informacinių punktų veikimas.

3. Valstybės narės įsteigia bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos punktą, kurį sudaro bendra naudotojų sąsaja, kad būtų užtikrinta sklandi prieiga prie bendrų skaitmeninių informacinių punktų.

4. Valstybės narės užtikrina tinkamus techninius, finansinius ir žmogiškuosius išteklius, skirtus bendrų informacinių punktų diegimui ir skaitmenizavimui remti.

*13 straipsnis*

**Ginčų sprendimas**

1. Nedarant poveikio galimybei perduoti bylą teismui, bet kuri šalis turi teisę kreiptis į kompetentingą nacionalinę ginčų sprendimo įstaigą, įsteigtą pagal 14 straipsnį, dėl ginčo, kuris gali kilti:

a) kai atsisakoma suteikti prieigą prie esamos infrastruktūros arba kai per vieną mėnesį nuo prašymo suteikti prieigą pagal 3 straipsnį gavimo dienos nesusitariama dėl konkrečių sąlygų, be kita ko, dėl kainos;

b) dėl 4 ir 6 straipsniuose nustatytų teisių ir pareigų, įskaitant atvejus, kai prašoma informacija nepateikiama per taikytinus terminus;

c) jei per vieną mėnesį nuo oficialaus prašymo koordinuoti civilinės inžinerijos darbus gavimo dienos nesusitariama dėl civilinės inžinerijos darbų koordinavimo pagal 5 straipsnio 2 dalį arba

d) jei per vieną mėnesį nuo oficialaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos nesusitariama dėl prieigos prie 11 straipsnio 2 arba 3 dalyje nurodytos fizinės pastato infrastruktūros.

Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalies a ir d punktuose nurodytų ginčų atveju, kai subjektas, kurio operatorius paprašė prieigos, yra ir subjektas, galintis suteikti priėjimo prie arba virš nuosavybės arba po nuosavybe, kurioje yra prieigos prašymo objektas, teisę, kompetentinga nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali taip pat spręsti ginčus dėl priėjimo teisės.

2. Visapusiškai atsižvelgdama į proporcingumo principą ir atitinkamose Komisijos gairėse arba BEREC gairėse nustatytus principus, 1 dalyje nurodyta nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga priima privalomą sprendimą ginčui išspręsti:

a) kiek tai susiję su 1 dalies a punkte nurodytais ginčais – per keturis mėnesius nuo prašymo išspręsti ginčą gavimo dienos;

b) kiek tai susiję su 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytais ginčais – per vieną mėnesį nuo prašymo išspręsti ginčą gavimo dienos.

Šie terminai gali būti pratęsti tik tinkamai pagrįstomis išimtinėmis aplinkybėmis.

3. 1 dalies a, c ir d punktuose nurodytų ginčų atveju nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali priimti sprendimą nustatyti sąžiningas ir pagrįstas sąlygas, įskaitant, kai tinkama, kainą.

4. Ginčų sprendimo įstaigos skelbia savo sprendimus laikydamosi konfidencialumo ir komercinių paslapčių apsaugos principų. Bendras informacinis punktas užtikrina galimybę susipažinti su ginčų sprendimo įstaigų paskelbtais sprendimais.

Jei ginčas susijęs su prieiga prie operatoriaus infrastruktūros, o nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga yra nacionalinė reguliavimo institucija, kai tikslinga, atsižvelgiama į Direktyvos (ES) 2018/1972 3 straipsnyje nustatytus tikslus.

5. Šiuo straipsniu papildomos teisminės teisių gynimo priemonės ir procedūros pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį ir jis nedaro joms poveikio.

*14 straipsnis*

**Kompetentingos įstaigos**

1. Valstybės narės įsteigia arba paskiria vieną ar daugiau kompetentingų įstaigų, kurios vykdo pagal 13 straipsnio 1 dalį nacionalinei ginčų sprendimo įstaigai (toliau – nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga) pavestas užduotis.

2. Nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga yra teisiškai atskira ir funkciškai nepriklausoma nuo bet kurio tinklo operatoriaus ir bet kurios viešojo sektoriaus institucijos, kuriai priklauso su ginču susijusi fizinė infrastruktūra arba kuri šią infrastruktūrą kontroliuoja. Valstybės narės, kurios išsaugo tinklo operatorių nuosavybės teisę arba kontrolę, užtikrina veiksmingą struktūrinį funkcijų, susijusių su nacionalinėmis ginčų sprendimo procedūromis, ir bendro informacinio punkto funkcijų atskyrimą nuo veiklos, susijusios su nuosavybe ar kontrole.

Nacionalinės ginčų sprendimo įstaigos, spręsdamos joms pateiktus ginčus, veikia nepriklausomai ir objektyviai ir nesiekia gauti ir nepriima jokių kitų įstaigų nurodymų. Tai neužkerta kelio priežiūrai pagal nacionalinę teisę. Tik kompetentingos apeliacinės įstaigos turi įgaliojimus sustabdyti nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų sprendimų galiojimą arba juos panaikinti.

3. Nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali imti mokestį jai pavestų užduočių vykdymo išlaidoms padengti.

4. Visos su ginču susijusios šalys visapusiškai bendradarbiauja su nacionaline ginčų sprendimo įstaiga.

5. 3–10, 12 bei 13 straipsniuose nurodyto bendro informacinio punkto funkcijas vykdo viena ar daugiau kompetentingų įstaigų, valstybių narių paskirtų atitinkamai nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu. Kad būtų padengtos tų funkcijų vykdymo išlaidos, gali būti imami mokesčiai už naudojimąsi bendrais informaciniais punktais.

6. 2 dalies pirma pastraipa *mutatis mutandis* taikoma kompetentingoms įstaigoms, atliekančioms bendro informacinio punkto funkcijas.

7. Kompetentingos įstaigos savo įgaliojimus vykdo nešališkai, skaidriai ir laiku. Valstybės narės užtikrina, kad jos turėtų pakankamai techninių, finansinių ir žmogiškųjų išteklių joms pavestoms užduotims vykdyti.

8. Valstybės narės per bendrą informacinį punktą paskelbia užduotis, kurias turi atlikti kiekviena kompetentinga įstaiga, visų pirma tais atvejais, kai tos užduotys pavestos daugiau nei vienai kompetentingai įstaigai arba kai paskirtos užduotys pasikeitė. Kai tikslinga, kompetentingos įstaigos konsultuojasi ir bendradarbiauja tarpusavyje bendro intereso klausimais.

9. Valstybės narės praneša Komisijai kiekvienos kompetentingos įstaigos, pagal šį straipsnį vykdančios šiame reglamente numatytą funkciją, pavadinimą ir jos atitinkamą atsakomybę ir bet kokius jos pakeitimus iki tokio paskyrimo arba pakeitimo įsigaliojimo.

10. Bet koks kompetentingos įstaigos priimtas sprendimas pagal nacionalinę teisę gali būti apskųstas visiškai nepriklausomai apeliacinei įstaigai, įskaitant teisminio pobūdžio įstaigą. Visiems skundams pagal šią dalį *mutatis mutandis* taikomas Direktyvos (ES) 2018/1972 31 straipsnis.

Teise pateikti skundą pagal pirmą pastraipą nedaromas poveikis šalių teisei perduoti ginčą spręsti kompetentingam nacionaliniam teismui.

*15 straipsnis*

**Sankcijos**

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų , taikytinų už šio reglamento ir bet kurio privalomo sprendimo, kurį pagal šį reglamentą priėmė 14 straipsnyje nurodytos kompetentingos įstaigos, pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti tinkamos, veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

*16 straipsnis*

**Ataskaitų teikimas ir stebėsena**

1. Komisija ne vėliau kaip 2028 m. gegužės 12 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaitoje pateikiama šiame reglamente nustatytų priemonių poveikio santrauka ir jo tikslų įgyvendinimo pažangos įvertinimas, įskaitant tai, ar šiuo reglamentu būtų galima papildomai prisidėti siekiant Sprendime (ES) 2022/2481, nustatytų junglumo tikslų ir kaip tai būtų galima padaryti.

Ataskaitoje nurodomi su šio reglamento taikymo sritimi susiję pokyčiai, kurie gali daryti poveikį pažangai siekiant sparčiai ir plačiai diegti IDPT kaimo, salų ir atokiose vietovėse, pavyzdžiui, salose ir kalnuotuose bei retai apgyvendintuose regionuose, taip pat bokštų infrastruktūros rinkos raidai ir įvairių tranzitinio tinklo sprendimų, įskaitant tranzitinio palydovinio ryšio tinklus, didelės spartos skaitmeninio junglumo srityje diegimui.

2. Tuo tikslu Komisija gali prašyti valstybių narių informacijos ir ši informacija turi būti pateikiama nepagrįstai nedelsiant. Visų pirma, valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija per Ryšių komitetą, įsteigtą pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 118 straipsnį, ne vėliau kaip 2025 m. lapkričio 12 d. nustato rodiklius, pagal kuriuos būtų galima tinkamai stebėti šio reglamento taikymą, ir mechanizmą, kuriuo užtikrinamas periodiškas duomenų rinkimas ir ataskaitų teikimas Komisijai.

*17 straipsnis*

**Reglamento (ES) 2015/2120 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) 2015/2120 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnis papildomas šiais punktais:

„5) su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslauga – su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslauga, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972 (*) 2 straipsnio 7 punkte;

6) ryšio paslaugos savojoje šalyje – bet kurios su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugos, kurios inicijuojamos vartotojo paslaugų savojoje šalyje teikėjo valstybėje narėje ir užbaigiamos bet kuriuo tos pačios valstybės narės nacionalinio numeracijos plano fiksuotojo arba judriojo ryšio numeriu;

7) ryšio paslaugos ES viduje – bet kurios su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugos, kurios inicijuojamos vartotojo paslaugų savojoje šalyje teikėjo valstybėje narėje ir užbaigiamos bet kuriuo kitos valstybės narės nacionalinio numeracijos plano fiksuotojo arba judriojo ryšio numeriu;

(*) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).“;

2) 5a straipsnis papildomas šiomis dalimis:

„7. Nuo 2029 m. sausio 1 d. teikėjai vartotojams negali taikyti skirtingų mažmeninių kainų už ryšio paslaugas savojoje šalyje ir ryšio paslaugas ES viduje, jei yra priimtos techninės taisyklės dėl apsaugos priemonių, pavyzdžiui, tvarumo, sąžiningo naudojimo ir kovos su sukčiavimu priemonių. Ne vėliau kaip 2028 m. birželio 30 d. Komisija, pasikonsultavusi su EERRI, laikydamasi 5b straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomos tos techninės taisyklės.

8. Nuo 2025 m. sausio 1 d. teikėjai gali savanoriškai laikytis 7 dalyje nustatytos pareigos netaikyti skirtingų mažmeninių kainų. Tie teikėjai atleidžiami nuo 1 dalyje nustatytų pareigų, jei laikomasi sąžiningo naudojimo politikos, siekiant, kad vienodos mažmeninės kainos už ryšio paslaugas savojoje šalyje ir ryšio paslaugas ES viduje vartotojams būtų teikiamos anksčiau. Tuo tikslu Komisija, pasikonsultavusi su EERRI, ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. priima įgyvendinimo aktą dėl sąžiningo naudojimo, grindžiamo įprastais naudojimo modeliais, ir kovos su sukčiavimu priemonių. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5b straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9. Ne vėliau kaip 2027 m. birželio 30 d. Komisija, pasikonsultavusi su EERRI, peržiūri šį straipsnį ir, remdamasi jo poveikio vertinimu, jei tikslinga, gali nuspręsti pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad šis straipsnis būtų iš dalies pakeistas.

10. 9 dalyje nurodytą vertinimą sudaro:

a) didmeninių sąnaudų, susijusių su ryšio paslaugų ES viduje teikimu, raida;

b) konkurencijos su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikimo rinkoje raida ir mažmeninių kainų už ryšio paslaugas ES viduje tendencija skirtingose valstybėse narėse;

c) vartotojų pageidavimų raida ir specialių pasiūlymų bei paketų, kurie nėra apmokestinami remiantis faktiniu naudojimusi ryšio paslaugomis ES viduje, pasirinkimas;

d) galimas poveikis nacionalinėms su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikimo rinkoms, visų pirma mažmeninėms kainoms, taikomoms vartotojams apskritai, atsižvelgiant į ryšio paslaugų ES viduje teikimo išlaidas, ir galimas priemonių poveikis teikėjų pajamoms ir, jei įmanoma, teikėjų investiciniam pajėgumui, atsižvelgiant visų pirma į būsimą tinklų diegimą pagal Sprendime (ES) 2022/2481 išdėstytus tikslus junglumo srityje, kai papildomi mokesčiai už ryšio paslaugas ES viduje dar nėra taikomi;

e) su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų arba bet kokių ryšio paslaugų ES viduje alternatyvų naudojimo, prieinamumo ir konkurencingumo lygis;

f) tarifų planų, susijusių su ryšio paslaugomis ES viduje, raida, visų pirma kokiu mastu 8 dalyje numatytų priemonių įgyvendinimas padėjo pašalinti vartotojams taikomų ryšio paslaugų savojoje šalyje ir ryšio paslaugų ES viduje mažmeninių kainų skirtumus.

11. Kad galėtų atlikti 9 dalyje nurodytą vertinimą, EERRI reguliariai renka atitinkamą informaciją iš nacionalinių reguliavimo institucijų. Kai taikytina, nacionalinės reguliavimo institucijos gali teikti tokius duomenis koordinuodamos veiksmus su kitomis kompetentingomis institucijomis. Apie pagal šią dalį EERRI surinktus duomenis Komisijai pranešama bent kartą per metus. Komisija juos skelbia viešai. Siekiant užtikrinti, kad EERRI galėtų vykdyti savo pareigas pagal šią dalį, teikėjai įpareigojami bendradarbiauti teikiant prašomus duomenis, įskaitant konfidencialius duomenis, atitinkamoms nacionalinėms institucijoms.“;

3) įterpiamas šis straipsnis:

„*5b straipsnis*

**Komiteto procedūra**

1. Vykdyti pareigas pagal šio reglamento 5a straipsnį Komisijai padeda Ryšių komitetas, įsteigtas pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 118 straipsnio 1 dalį. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.“;

4) 10 straipsnio 5 dalyje data „2024 m. gegužės 14 d.“ pakeičiama data „2032 m. birželio 30 d.“.

*18 straipsnis*

**Panaikinimas**

1. Direktyva 2014/61/ES panaikinama nuo 2024 m. gegužės 11 d.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, tais atvejais, kai šio reglamento nuostatos, kuriomis pakeičiamos Direktyvos 2014/61/ES nuostatos, taikomos nuo vėlesnės datos, iki tos pačios dienos galioja šios tos direktyvos nuostatos, kaip išdėstyta toliau:

a) tos direktyvos 4 straipsnio 2 ir 3 dalys, 4 straipsnio 4 dalies pirmas sakinys, 6 straipsnio 1, 2, 3 ir 5 dalys ir 7 straipsnio 1 ir 2 dalys lieka galioti iki 2026 m. gegužės 12 d.;

b) tos direktyvos 8 straipsnio 1-4 dalys lieka galioti iki 2026 m. vasario 12 d.

3. Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal priede pateikiamą atitikties lentelę.

*19 straipsnis*

**Įsigaliojimas ir taikymas**

1. Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Jis taikomas nuo 2025 m. lapkričio 12 d.

3. Nukrypstant nuo šio straipsnio 2 dalies:

a) 5 straipsnio 6 dalis ir 11 straipsnio 6 dalis taikomos nuo 2024 m. gegužės 11 d.;

b) 17 straipsnis taikomas nuo 2024 m. gegužės 15 d.;

c) 10 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys taikomos nuo 2026 m. vasario 12 d.;

d) 4 straipsnio 3 dalis, 6 straipsnio 1 dalis, 7 straipsnio 2 ir 3 dalys ir 12 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys taikomos nuo 2026 m. gegužės 12 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. balandžio 29 d.

| *Europos Parlamento vardu* | *Tarybos vardu* |
|---|---|
| *Pirmininkė* | *Pirmininkas* |
| R. METSOLA | M. MICHEL |

*PRIEDAS*

**Atitikties lentelė**

| Direktyva 2014/61/ES | Šis reglamentas |
|---|---|
| 1 straipsnio 1 dalis | 1 straipsnio 1 dalis |
| 1 straipsnio 2 dalis | 1 straipsnio 3 dalis |
| 1 straipsnio 3 dalis | 1 straipsnio 3 dalis |
| 1 straipsnio 4 dalis | 1 straipsnio 2 dalis |
| — | 1 straipsnio 4 dalis |
| — | 1 straipsnio 5 dalis |
| 2 straipsnis | 2 straipsnis |
| 3 straipsnio 1 dalis | 3 straipsnio 11 dalis |
| 3 straipsnio 2 dalis | 3 straipsnio 1 dalis |
| — | 3 straipsnio 2 dalis |
| — | 3 straipsnio 3 dalis |
| — | 3 straipsnio 4 dalis |
| 3 straipsnio 3 dalis | 3 straipsnio 5 dalis |
| — | 3 straipsnio 6 dalis |
| 3 straipsnio 3 dalis, antra pastraipa | 3 straipsnio 7 dalis |
| 3 straipsnio 4 dalis | 13 straipsnio 1 dalies a punktas |
| 3 straipsnio 5 dalis | 13 straipsnio 2 dalis |
| | 13 straipsnio 3 dalis |
| | 13 straipsnio 4 dalis, antra pastraipa |
| — | 3 straipsnio 8 dalis |
| — | 3 straipsnio 9 dalis |
| — | 3 straipsnio 10 dalis |
| 3 straipsnio 6 dalis | 3 straipsnio 12 dalis |
| — | 3 straipsnio 13 dalis |
| 4 straipsnio 1 dalis | 4 straipsnio 1 dalis |
| 4 straipsnio 2 dalis | 4 straipsnio 3 dalis |
| — | 4 straipsnio 2 dalis |
| 4 straipsnio 3 dalis | 4 straipsnio 1 dalis |
| | 4 straipsnio 3 dalis |
| 4 straipsnio 4 dalis, pirmas sakinys | 4 straipsnio 3 dalis |
| — | 4 straipsnio 4 dalis |
| 4 straipsnio 4 dalis, antras ir trečias sakiniai | 4 straipsnio 1 dalis, antra ir trečia pastraipos |
| 4 straipsnio 5 dalis | 4 straipsnio 5 dalis |
| 4 straipsnio 6 dalis | 13 straipsnio 1 dalies b punktas |
| | 13 straipsnio 2 dalies b punktas |
| 4 straipsnio 7 dalis | 4 straipsnio 6 dalis |
| | 4 straipsnio 7 dalis |

| Direktyva 2014/61/ES | Šis reglamentas |
|---|---|
| 4 straipsnio 8 dalis | 4 straipsnio 8 dalis |
| 5 straipsnio 1 dalis | 5 straipsnio 1 dalis |
| 5 straipsnio 2 dalis | 5 straipsnio 2 dalis |
| — | 5 straipsnio 3 dalis |
| — | 5 straipsnio 4 dalis |
| 5 straipsnio 3 dalis | 13 straipsnio 1 dalies c punktas |
| 5 straipsnio 4 dalis | 13 straipsnio 2 dalies b punktas |
| | 13 straipsnio 3 dalis |
| 5 straipsnio 5 dalis | 5 straipsnio 5 dalis |
| — | 5 straipsnio 6 dalis |
| 6 straipsnio 1 dalis | 6 straipsnio 1 dalis |
| 6 straipsnio 2 dalis | — |
| 6 straipsnio 3 dalis | 6 straipsnio 1 dalis |
| 6 straipsnio 4 dalis | 13 straipsnio 1 dalies b punktas, 13 straipsnio 2 dalies b punktas |
| 6 straipsnio 5 dalis | 6 straipsnio 2 dalis |
| — | 7 straipsnio 1 dalis |
| 7 straipsnio 1 dalis | 7 straipsnio 2 dalis |
| 7 straipsnio 2 dalis | 7 straipsnio 3 dalis |
| — | 7 straipsnio 4 dalis |
| 7 straipsnio 3 dalis | 7 straipsnio 5 dalis |
| — | 7 straipsnio 6 dalis |
| | 7 straipsnio 7 dalis |
| | 7 straipsnio 8 dalis |
| | 7 straipsnio 9 dalis |
| | 7 straipsnio 10 dalis |
| | 7 straipsnio 11 dalis |
| | 7 straipsnio 12 dalis |
| 7 straipsnio 4 dalis | — |
| — | 8 straipsnis |
| — | 9 straipsnis |
| 8 straipsnio 1 dalis | 10 straipsnio 1 dalis |
| 8 straipsnio 2 dalis | 10 straipsnio 2 dalis |
| 8 straipsnio 3 dalis | 10 straipsnio 6 dalis |
| 8 straipsnio 4 dalis | 10 straipsnio 7 dalis |
| | 10 straipsnio 8 dalis |
| 9 straipsnio 1 dalis | 11 straipsnio 1 dalis |
| 9 straipsnio 2 dalis | 11 straipsnio 2 dalis |
| 9 straipsnio 3 dalis | 11 straipsnio 3 dalis |
| | 13 straipsnio 1 dalies d punktas |
| | 13 straipsnio 2 dalis |

| Direktyva 2014/61/ES | Šis reglamentas |
|---|---|
| 9 straipsnio 4 dalis | 11 straipsnio 3 dalis |
| 9 straipsnio 5 dalis | 11 straipsnio 4 dalis |
| 9 straipsnio 6 dalis | 11 straipsnio 5 dalis |
| — | 11 straipsnio 6 dalis |
| — | 12 straipsnio |
| — | 13 straipsnio 1 dalis, antra pastraipa |
| — | 13 straipsnio 4 dalis, pirma pastraipa |
| — | 13 straipsnio 5 dalis |
| 10 straipsnio 1 dalis | 14 straipsnio 1 dalis |
| 10 straipsnio 2 dalis | 14 straipsnio 2 dalis ir 14 straipsnio 3 dalis |
| 10 straipsnio 3 dalis | 14 straipsnio 4 dalis |
| 10 straipsnio 4 dalis | 14 straipsnio 5 dalis |
| — | 14 straipsnio 6 dalis |
| — | 14 straipsnio 7 dalis |
| 10 straipsnio 5 dalis | 14 straipsnio 9 dalis |
| 10 straipsnio 6 dalis | 14 straipsnio 10 dalis |
| 11 straipsnis | 15 straipsnis |
| 12 straipsnis | 16 straipsnio 1 dalis |
| — | 16 straipsnio 2 dalis |
| — | 17 straipsnis |
| — | 18 straipsnis |
| 13 straipsnis | — |
| 14 straipsnis | 19 straipsnis |
| 15 straipsnis | — |